

Capitolul 10. Recuperarea activelor

Coordonator capitol: BayHfoD

Co-funded by
the European Union

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

10. Recuperarea activelor

10.1 Introducere

Recuperarea activelor are un rol central în combaterea traficului de persoane în scopul exploatarei prin muncă (pe scurt: exploatare prin muncă). Această abordare pornește de la principiul că infracțiunile nu trebuie să fie profitabile. Prin confiscarea bunurilor dobândite ilegal, sub orice formă, făptuitorii sunt privați de resursele lor, ceea ce contribuie direct la descurajarea criminalității organizate. Conform estimărilor Organizației Internaționale a Muncii (OIM), munca forțată și obligatorie generează anual profituri ilegale de aproximativ 236 de miliarde de dolari (Francavilla, Lyon & De Cock, 2024). În acest context, capitolul își propune să ofere autorităților de aplicare a legii și sistemului judiciar (de exemplu, procurorilor) informațiile teoretice necesare privind identificarea, indisponibilizarea și recuperarea activelor provenite din activități ilicite. Documentul prezintă diverse agenții din Uniunea Europeană (UE) implicate în acest proces. Cadrul juridic și procedurile practice sunt rezumate la nivel teoretic, urmând ca formatorii să le abordeze mai detaliat în cadrul cursurilor practice. Totodată, sunt incluse bune practici și studii de caz reale pentru a demonstra modul în care recuperarea activelor contribuie la compensarea financiară a victimelor și la destabilizarea structurilor criminale. Capitolul este structurat astfel: Secțiunea 2: Obiectivele de învățare ale participanților. Secțiunea 3: Definițiile termenilor esențiali din domeniul recuperării activelor. Secțiunea 4 (nucleul capitolului): Contextul teoretic și informațiile de specialitate pe care un expert ar trebui să le includă într-o prezentare pe această temă. Secțiunea 5: O propunere de activitate practică prin care participanții pot aplica și consolida cunoștințele dobândite.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

10.2 Obiective de învățare

Pentru capitolul privind recuperarea activelor, pot fi derivate mai multe obiective de învățare. Acolo unde a fost cazul, obiectivele de învățare au fost subdivizate în continuare în subobiective mai specifice.

Participanții

- vor înțelege importanța recuperării activelor în contextul exploatării prin muncă
- se vor familiariza cu cadrul legal (de exemplu, național, internațional/UE, drepturile victimelor în acest context)
- vor aprofunda tehnicile de investigare pentru recuperarea activelor
- vor aprofunda modalitățile posibile de cooperare cu alte agenții la nivel internațional
- va înțelege principalele provocări în recuperarea activelor și modul în care acestea ar putea fi abordate
- se vor familiariza cu despăgubirile acordate victimelor în acest domeniu

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

10.3 Definiții

Următorii termeni cheie sunt esențiali pentru domeniul recuperării activelor aflate în legătură cu infracțiunile. De o importanță deosebită este, desigur, înțelegerea termenului de „activ”. Ulterior, vor fi explicate măsurile de protejare a activelor (Secțiunea 10.4) și alte definiții utile în acest context (de exemplu, pentru a putea înțelege mai multe despre structurile comerciale tipice aplicate de traficanți în cadrul exploatării prin muncă) (Secțiunea 10.7).

Activ

Activele se referă la orice proprietate, instrument financiar sau resursă economică care are valoare. Acestea includ numerar, proprietăți imobiliare, vehicule, dețineri de afaceri, acțiuni, proprietate intelectuală și criptomonede. Activele pot fi obținute legal sau legate de activități criminale.

10.4 Măsuri pentru protejarea activelor

10.4.1 Suspiciuni și măsuri de investigare

Identificarea și confiscarea activelor ilegale depind, în mod obligatoriu, de existența unor indicii prealabile privind săvârșirea unei infracțiuni generatoare de profit. Odată apărută suspiciunea, se inițiază faza de anchetă, în cadrul căreia investigațiile financiare ocupă un loc central pentru procesul de recuperare. Deși acest subiect este tratat pe larg în capitolul 9, prezentăm în continuare, cu titlu de exemplu, doi termeni esențiali.

- **Investigația financiară:** reprezintă procesul de cercetare a registrelor financiare, a tranzacțiilor și a drepturilor de proprietate asupra activelor, cu scopul de a identifica activități ilicite, precum spălarea banilor, fraudă și corupția. Aceasta

presupune utilizarea unor tehnici avansate de urmărire a fluxurilor financiare, profilare și analiză a rețelelor infracționale. Pentru detalii suplimentare, vă rugăm să consultați Capitolul 9 al prezentului suport de curs.

- **Urmărirea activelor:** Strâns legată de investigația financiară, urmărirea activelor este procesul de identificare și localizare a bunurilor aflate în legătură cu infracțiunile. Această etapă constituie, de cele mai multe ori, demersul preliminar necesar pentru indisponibilizarea și confiscarea activelor. Prin identificarea bunurilor ascunse sau spălate, autoritățile pot fundamenta probatoriul în dosarele instrumentate. Procesul de urmărire implică expertiză contabilă judiciară, analiză financiară și, frecvent, cooperare internațională, fiind esențial pentru identificarea activelor transferate, disimulate sau convertite sub diverse forme (de exemplu: proprietăți imobiliare, conturi offshore sau criptomonede). Astfel, urmărirea activelor creează premisele necesare pentru recuperarea finală a bunurilor aflate în legătură cu infracțiunile.

10.4.2 Măsuri preventive

- **Închețarea activelor:** se referă la o restricție temporară impusă asupra activelor suspectate de a fi legate de activități infracționale. Această măsură împiedică proprietarii să transfere, să vândă sau să utilizeze aceste active în timp ce o anchetă sau un proces judiciar este în desfășurare.
- **Sechestrul asigurator:** se referă la securizarea / preluarea în custodie a activelor de către autoritățile de aplicare a legii. Este de obicei utilizat la începutul unei anchete penale pentru a împiedica persoanele vizate să își vândă sau să își ascundă activele. Cu alte cuvinte, sechestrul este procesul legal prin care autoritățile judiciare preiau controlul fizic sau financiar asupra unui activ pe baza

probelor privind legătura acestuia cu activități infracționale. Spre deosebire de înghețarea activelor, care este o acțiune preventivă înainte de sechestrul, sechestrul implică luarea în posesie a unui activ ca parte a unui proces penal sau civil. Sechestrul poate avea loc fără o hotărâre judecătorească definitivă, de exemplu, atunci când există o suspiciune că activele provin din activități ilegale. Exemplu: este aplicat sechestrul asigurător asupra unui cont bancar sau numerarul este ridicat dacă este legat de traficul de persoane sau spălarea de bani. Sechestrul este măsura inițială de securizare a activelor suspecte.

10.4.3 Măsuri finale

Pentru a înțelege conceptul de recuperare a activelor, este util să îl definim mai întâi, întrucât recuperarea activelor reprezintă etapa finală sau sinteza măsurilor finale. Celelalte măsuri finale conexe sunt explicate ulterior. Pentru a evita confuzii privind ordinea corectă, Figura 15 de mai jos ilustrează procesul, prezentând succesiunea etapelor de la indisponibilizarea activelor până la recuperarea acestora.

- **Recuperarea activelor:** se referă la procesul legal final prin care activele obținute ilegal sunt sechestrate, confiscate și, eventual, returnate victimelor sau statului. De obicei, recuperarea efectivă are loc după o hotărâre judecătorească definitivă. Recuperarea activelor poate avea loc prin proceduri civile (fără condamnare penală) sau penale. Exemplu: după o condamnare penală, proprietățile imobiliare, mașinile de lux sau fondurile bancare aparținând unui traficant de persoane sunt confiscate definitiv și transferate statului sau folosite pentru despăgubirea victimelor. Recuperarea activelor este procesul final de confiscare și redistribuire a acestor active (deci, recuperarea activelor are loc după sechestrarea acestora).

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- **Confiscare:** confiscarea este transferul legal final al bunurilor obținute în mod ilegal către stat sau o altă entitate, cum ar fi un fond de compensare a victimelor. Acest pas urmează unei hotărâri judecătorești sau unei decizii administrative și preia definitiv bunurile de la proprietarul inițial.
- **Confiscare fără condamnare (NCBC – Non-Conviction Based Confiscation):** Este un mecanism juridic ce permite autorităților să dispună confiscarea activelor fără a fi necesară o condamnare penală prealabilă a persoanei. Acest instrument este utilizat în cazurile în care urmărirea penală nu poate fi finalizată din motive precum decesul sau sustragerea suspectului, ori atunci când acesta se află într-o jurisdicție care refuză extrădarea. Mecanismul poate fi aplicat atât în cadrul procedurilor penale, cât și al celor civile (în sistemele care prevăd confiscarea civilă). Deși la nivel global numeroase state utilizează confiscarea civilă, în cadrul Uniunii Europene abordările sunt diverse. În timp ce țări precum Irlanda, Bulgaria sau Slovacia au tradiție în acest sens, restul statelor membre au început abia recent să își armonizeze legislația internă cu noile standarde europene (Directiva privind recuperarea și confiscarea activelor). Pentru a garanta recunoașterea și executarea ordinelor de confiscare la nivel internațional, standardele globale obligă statele să coopereze în baza cererilor de tip NCBC, cu condiția ca acestea să nu contravină principiilor fundamentale ale dreptului intern. Conform acestor standarde, jurisdicțiile trebuie să aibă capacitatea de a executa ordinele de confiscare cel puțin în situațiile în care făptuitorul este decedat, sustras, absent sau neidentificat.

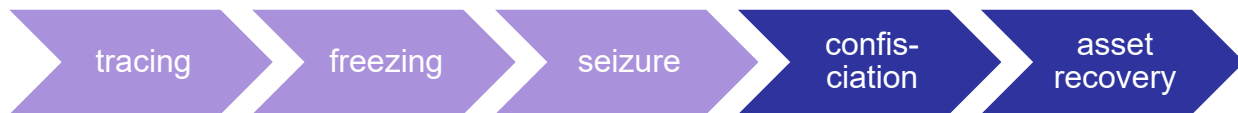

Figura 1 Pași pentru recuperarea activelor.

Mov deschis: fără implicare jurisdicțională posibilă

Albastru închis: alegerea jurisdicției este obligatorie

10.4.4 Posibilități de cooperare pentru implementarea acestor măsuri

Facilitarea măsurilor prezentate în secțiunile 10.4.1 și 10.4.2 necesită valorificarea oportunităților de cooperare la mai multe niveluri. Această abordare este esențială deoarece limitările legislațiilor naționale pot îngreuna asistența internațională în cauzele transfrontaliere, impunând astfel utilizarea unor mecanisme sau acorduri de cooperare specifice. De asemenea, un rol crucial îl poate avea parteneriatul strategic dintre autoritățile publice și sectorul privat.

- **Rețele Interinstituționale pentru Recuperarea Activelor (ARIN):** rețelele de tip ARIN sunt cadre de cooperare internațională concepute pentru a facilita schimbul rapid de informații și coordonarea între autoritățile de aplicare a legii (LEA) și procurori. Aceste rețele interinstituționale funcționează, de regulă, pe baze informale; fiecare stat membru desemnează puncte de contact specializate în cadrul agențiilor participante. Aceste puncte de contact oferă asistență operativă pe parcursul întregului proces de recuperare, începând cu etapa de urmărire (tracing) și localizare a bunurilor, până la facilitarea măsurilor de indisponibilizare. Exemplele relevante includ [Rețeaua Inter-Agenții Camden pentru Recuperarea](#)

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

[Activelor](#) (CARIN) și și rețelele similare regionale, precum [Rețeaua de recuperare a activelor pentru Africa de Sud](#).

- **Asistență judiciară reciprocă (MLA):** reprezintă mecanismul formal de cooperare prin care statele solicită și schimbă probe cu valoare juridică, oferă sprijin în derularea investigațiilor și asigură punerea în executare a măsurilor de recuperare a activelor în diverse jurisdicții. Bazată pe tratate bilaterale sau convenții internaționale, asistența judiciară reciprocă rămâne cel mai utilizat instrument formal de cooperare internațională în materie penală.
- **Parteneriatul Public-Privat (PPP) în recuperarea activelor:** această formă de cooperare presupune un efort conjugat între autoritățile statului (autoritățile de aplicare a legii, parchete și autorități de supraveghere financiară) și entități din sectorul privat (instituții bancare, entități financiare, notarii publici, executorii judecătorești și firme de consultanță în conformitate). Obiectivul central al PPP-urilor este eficientizarea schimbului de informații și optimizarea proceselor de identificare, urmărire și indisponibilizare a activelor aflate în legătură cu infracțiunile.

10.5 Vocabular important suplimentar

În plus, pentru a putea înțelege procesele de investigare și examinare care vizează identificarea activelor ilicite legate de traficul de persoane și exploatarea prin muncă, este util să clarificăm în prealabil câțiva termeni suplimentari.

- **Infracțiune predicat:** reprezintă activitatea infracțională principală (subiacentă) care generează produsele sau veniturile ilicite ce fac obiectul procesului de recuperare a activelor. Exemplele tipice includ traficul de droguri, traficul de persoane, corupția, fraudă și finanțarea terorismului.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- **Spălarea de bani:** reprezintă procesul de disimulare a originii ilicite a fondurilor prin procesarea acestora printr-o succesiune complexă de transferuri bancare, tranzacții comerciale sau instrumente financiare. Acest mecanism presupune, de regulă, trei etape distincte: Plasarea: introducerea fondurilor provenite din infracțiuni în sistemul financiar; Stratificarea (Layering): ascunderea sursei banilor prin efectuarea unor tranzacții multiple și stratificate, menite să piardă urma auditabilă; Integrarea: reintroducerea fondurilor „curățate” în circuitul economic sub aparența unor venituri legitime.
- **Companie-fantomă (Shell Company):** reprezintă o entitate juridică neoperațională, lipsită de active fizice, activități comerciale semnificative sau angajați. Deși pot fi utilizate în scopuri legitime — precum administrarea de active sau facilitarea fuziunilor și achizițiilor — aceste entități sunt frecvent exploatate pentru spălarea banilor, evaziunea fiscală și facilitarea actelor de corupție. De regulă, companiile-fantomă sunt înregistrate în jurisdicții cu regim fiscal privilegiat (paradisuri fiscale), unde absența unei prezențe fizice obligatorii face extrem de dificilă monitorizarea activității financiare sau identificarea beneficiarului real. Costurile reduse și ușurința înființării le transformă în instrumente ideale pentru disimularea fluxurilor financiare, fiind adesea utilizate în combinație cu tehnici precum facturarea fictivă sau structurile de proprietate piramidale. Investigarea acestora reprezintă o provocare majoră pentru autorități, deoarece companiile-fantomă nu au o amprentă digitală sau comercială publică. Prin interpunerea unor rețele complexe de astfel de entități în mai multe jurisdicții, infractorii reușesc să fragmenteze trasabilitatea fondurilor, îngreunând semnificativ eforturile de recuperare a activelor.
- **Beneficiar real (Ultimate Beneficial Owner - UBO):** reprezintă persoana fizică (sau grupul de persoane) care exercită controlul ultim asupra unui activ sau a unei entități juridice, ori persoana în numele căreia se realizează o tranzacție, indiferent de identitatea titularului înscris în actele oficiale. Pentru a disimula identitatea

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare și
Dezvoltare
Durabilă

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

beneficiarului real, infractorii interpun adesea structuri corporative opace, precum societățile-fantomă, trusturile sau diverși intermediari (interpuși).

10.6 Partea teoretică / informativă

Recuperarea activelor joacă un rol determinant în investigarea și urmărirea penală a exploatării prin muncă, având în vedere că traficanții acționează exclusiv pentru obținerea de profit. Aceștia operează adesea prin intermediul unor structuri de afaceri complexe, concepute strategic pentru a maximiza câștigurile și pentru a minimiza riscul de a fi detectați de autorități. Un proces eficient de recuperare a activelor subminează aceste grupări infracționale prin privarea făptuitorilor de resursele ilicite și prin dezmembrarea infrastructurii lor financiare, garantând totodată accesul victimelor la măsuri reparatorii și despăgubiri. În esență, indisponibilizarea și confiscarea bunurilor transformă traficul de persoane într-o activitate neprofitabilă (Aronowitz, Theuermann & Tyurykanova, 2010).

10.7 Structuri comerciale tipice traficului de persoane

Un studiu al OIM privind traficul de persoane în Europa, bazat pe teoria alegerii raționale, subliniază modul în care grupurile de criminalitate organizată evaluează riscurile, beneficiile și efortul depus, în mod similar unei afaceri legitime. Totuși, spre deosebire de întreprinderile legale care urmăresc maximizarea profitului prin vizibilitate, marketing și reducerea costurilor, organizațiile criminale prioritizează evitarea detecției (Belser, 2005). Este esențial de subliniat faptul că multiple categorii de actori beneficiază de pe urma traficului: recrutorul, transportatorul (traficantul) și exploatatorul final (Belser, 2005, p. 18). Mai mult, nu toți acești actori fac parte neapărat dintr-o rețea de criminalitate organizată; conform lui Andrees (2004, citat în Belser, 2005), persoanele care contribuie la procesul de trafic pot acționa și individual.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Van Liemt (2004, p. 14) clasifică acești actori în funcție de gradul lor de implicare: Participanți involuntari: persoane care pot facilita procesul fără a avea cunoștință de natura infracțională (ex: piloți de avion, mecanici de locomotivă); Participanți conștienți: persoane care acționează cu intenție directă (ex: falsificatori de documente, proprietari de spații de exploatare, agenți de recrutare care utilizează promisiuni false); Actori din „zona gri”: intermediari a căror implicare este ambiguă din punct de vedere moral sau legal (ex: agenții de turism).

Costurile operaționale ale traficului includ identificarea victimelor și întreținerea spațiilor de cazare. Cheltuielile auxiliare pot implica mita, onorariile avocaților, amenzile sau pierderile cauzate de confiscarea activelor în cazul depistării. Pentru a maximiza profiturile și a minimiza riscurile, traficanții utilizează diverse strategii care, deși comune tuturor formelor de trafic, prezintă particularități în funcție de scopul exploatării (sexuală sau prin muncă):

- **Reducerea costurilor** Supraaglomerarea victimelor într-o singură locație, evitarea cheltuielilor medicale și exploatarea persoanelor cu rezidență legală pentru a ocoli problemele legate de imigrație
- **Atenuarea riscurilor** Utilizarea de documente falsificate, recrutarea de lucrători sexuali locali, angajarea de gărzi de corp, securizarea adăposturilor, controlul victimelor prin violență sau manipulare, rotirea victimelor între locații, mituirea oficialilor, schimbarea frecventă a numerelor de telefon și efectuarea de tranzacții financiare sub identități false.
- **Maximizarea profitului** Vizarea zonelor cu cerere mare, rotația victimelor pentru a menține noutatea, închirierea sau vânzarea victimelor către alți traficanți, reținerea tuturor veniturilor, forțarea relațiilor sexuale neprotejate, impunerea unui program lung de muncă și stabilirea unor cote ridicate de câștig pentru victime.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Aceste tactici permit traficanților să își mențină și să își extindă operațiunile, reducând în același timp expunerea în fața organelor de urmărire penală (vezi, de exemplu, Belser, 2005).

10.8 Cadrul juridic

În instrumentarea cazurilor de trafic de persoane și exploatare prin muncă, este imperativă cunoașterea cadrelor juridice care reglementează recuperarea activelor. Acestea cuprind normele internaționale, regionale și naționale ce constituie temeiul legal pentru identificarea, indisponibilizarea și confiscarea bunurilor provenite din activități ilicite. În timp ce Secțiunea 10.8.1 analizează reglementările și acordurile internaționale, Secțiunea 10.8.2 prezintă fundamentele legislației naționale. Având în vedere că specificul legislativ al fiecărui stat membru UE nu poate fi epuizat în contextul unui singur proiect, se recomandă adaptarea cursului prin includerea elementelor particulare de drept intern relevante pentru fiecare jurisdicție în parte.

10.8.1 Acorduri internaționale

Acordurile internaționale stabilesc cadrul necesar pentru acțiuni coordonate împotriva criminalității financiare și a disimulării activelor ilicite provenite din exploatarea prin muncă. Aceste instrumente abordează complexitatea barierelor jurisdicționale, optimizează mecanismele de schimb de informații și sporesc eficiența cererilor de asistență judiciară reciprocă. În absența acestor tratate, infractorii ar putea exploata vulnerabilitățile anumitor jurisdicții pentru a ascunde activele, îngreunând semnificativ eforturile de recuperare. Pentru a garanta succesul acestui demers, statele trebuie să transpună aceste acorduri în legislația internă, să asigure resursele necesare agențiilor de investigație și să consolideze cooperarea cu omologii străini. Intensificarea colaborării

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

internaționale rămâne un factor vital pentru identificarea, urmărirea și repatrierea veniturilor infracționale la nivel global. În continuare, sunt prezentate principalele tratate și inițiative internaționale care fundamentează eforturile globale de recuperare a activelor.

- **Convenția Națiunilor Unite împotriva Corupției (UNCAC):**

- UNCAC, adoptată în 2003, este primul instrument global anticorupție cu forță juridică obligatorie. Aceasta impune statelor membre să adopte măsuri pentru detectarea, urmărirea, indisponibilizarea și confiscarea veniturilor provenite din acte de corupție. Informații specifice pot fi găsite aici: <https://www.unodc.org/corruption/en/uncac/learn-about-uncac.html>
- Articolul 51 stabilește recuperarea activelor ca principiu fundamental, încurajând cooperarea internațională pentru repatrierea activelor furate.
- Articolul 54 prevede că statele trebuie să permită mecanisme de confiscare atât prin proceduri bazate pe condamnare, cât și prin proceduri fără condamnare.
- Un aspect semnificativ al UNCAC este prevederea privind returnarea activelor în țara lor de origine, asigurându-se că fondurile delapidate sunt în beneficiul națiunilor afectate, mai degrabă decât să rămână în sisteme financiare străine.

- **Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (UNTOC):**

- UNTOC este un cadru internațional cuprinzător adoptat în anul 2000. Acesta abordează crima organizată, inclusiv spălarea banilor și confiscarea activelor. De exemplu, poate fi accesat prin <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Articolul 12 impune statelor să permită confiscarea veniturilor provenite din crima organizată și să stabilească mecanisme pentru urmărirea și indisponibilizarea activelor.
 - Articolul 13 promovează cooperarea internațională în domeniul urmăririi, înghețării, sechestrului și confiscării activelor, asigurând răspunsuri rapide la cererile de asistență judiciară reciprocă (MLA).
 - Articolul 14 sugerează utilizarea bunurilor confiscate pentru programe de compensare și sprijinire a victimelor, dar promovează și reinvestirea în eforturile de aplicare a legii pentru combaterea traficului de persoane.
 - Articolul 18 stabilește linii directoare pentru cooperarea judiciară internațională în domeniul recuperării activelor și acoperă schimbul de probe și date financiare relevante pentru cazurile de trafic de persoane.
 - Articolul 23 incriminează interferența în procesele judiciare, cum ar fi ascunderea activelor obținute din trafic.
 - În plus, [Protocolul pentru prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane](#) (Protocolul de la Palermo), care completează UNTOC, consolidează eforturile de confiscare a activelor prin impunerea incriminării traficului de persoane și încurajarea recuperării activelor ca instrument de detectare a traficantilor.
- **[Grupul de Acțiune Financiară Internațională](#) Recomandări (GAFI / FATF):**
 - GAFI / FATF elaborează și promovează standarde/recomandări globale pentru combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și a disimulării activelor, care pot contribui, de asemenea, la combaterea traficului de persoane.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Recomandarea 4 privind incriminarea și confiscarea subliniază faptul că țările ar trebui să implementeze cadre cuprinzătoare de confiscare a activelor, inclusiv capacitatea autorităților de a identifica, urmări, îngheța și sechestra, confisca activele fără a fi necesară o condamnare penală.
- Recomandarea 38 privind cooperarea internațională prevede că națiunile ar trebui să colaboreze pentru a facilita identificarea și confiscarea activelor transfrontaliere. În plus, stabilirea unor acorduri pentru partajarea activelor confiscate poate stimula cooperarea și poate asigura alocarea de resurse pentru sprijinirea victimelor și a eforturilor de investigare ulterioare.
- Rapoartele de evaluare reciprocă ale GAFI / FATF evaluează conformitatea la nivel național cu protocoalele de recuperare a activelor și oferă recomandări pentru îmbunătățire.
- **Directiva UE 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și protejarea victimelor acestuia**
 - Directiva are câteva puncte cheie: (1) Incriminarea traficului de persoane este stabilită prin definirea unor reguli minime privind infracțiunile și sancțiunile legate de traficul de persoane și mandatează toate statele membre să incrimineze traficul de ființe umane în toate formele sale. (2) Protecția și sprijinul acordat victimelor sunt relifate în special prin sublinierea necesității unor mecanisme adecvate pentru a asigura identificarea, asistența și sprijinul acordat victimelor. Pe lângă (3) măsurile preventive, directiva include și (4) prevederi pentru a se asigura că victimele traficului nu sunt urmărite penal sau pedepsite pentru implicarea lor în activități ilegale pe care au fost obligate să le comită ca o consecință directă a faptului că au fost supuse traficului.
 - Directiva nu detaliază în mod explicit procedurile pentru recuperarea activelor, dar oferă un cadru care susține confiscarea activelor provenite din

activități de trafic: Articolul 5 al directivei prevede că persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru infracțiuni legate de trafic, ceea ce poate duce la sancțiuni, inclusiv confiscarea activelor.

- Mai mult, există o pledoarie pentru utilizarea activelor indisponibilizate și confiscate pentru a sprijini victimele. O declarație comună a ONG-urilor subliniază faptul că direcționarea acestor active către asistența victimelor îmbunătățește accesul acestora la drepturi și justiție, motiv pentru care directiva ar trebui revizuită, iar UE ar trebui să accepte mai multe amendamente. Importantă pentru recuperarea activelor este, de exemplu, solicitarea lor de a accepta amendamentul la articolul 7 privind sechestrarea și confiscarea (GAATW, 2023):

Susținem cu tărie amendamentul Parlamentului UE la articolul 7, „Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că veniturile blocate și confiscate provenite din comiterea sau contribuția la comiterea infracțiunilor menționate în prezenta directivă, precum și instrumentele folosite pentru aceasta, sunt utilizate, cu prioritate, pentru a oferi victimelor sprijin, asistență și protecție, inclusiv prin despăgubiri directe ale victimelor și pentru a investi în continuare în investigarea și urmărirea penală a cazurilor de trafic de persoane.”

În prezent, resursele financiare pentru sprijinirea directă a victimelor sunt foarte limitate, iar accesul la despăgubiri rămâne, în practică, aproape în totalitate dependent de disponibilitatea veniturilor indisponibilizate și confiscate. O cerință strictă privind utilizarea activelor indisponibilizate și confiscate pentru sprijinirea, asistența și protecția victimelor va consolida drepturile victimelor și accesul acestora la justiție. Aceasta a fost recomandată insistent de ani de zile de diverși experți la nivel înalt și este în prezent inclusă și în Directiva (negociată) privind recuperarea și confiscarea activelor; articolul 17 din această directivă invită statele membre ale UE să

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

„ia în considerare luarea de măsuri care să permită utilizarea bunurilor confiscate în interes public sau în scopuri sociale”.

- **Directiva (UE) 2024/1267** privind recuperarea și confiscarea activelor
 - Această directivă reprezintă noul pilon legislativ al UE, consolidând capacitatea statelor membre de a identifica, urmări și confisca bunurile provenite din criminalitatea organizată, inclusiv din traficul de persoane și exploatarea prin muncă.
 - Domeniul de aplicare și Confiscarea Extinsă (Articolul 13): Directiva impune statelor membre să permită confiscarea bunurilor atunci când o instanță este convinsă că acestea provin din activități infracționale, chiar dacă nu există o legătură directă cu o infracțiune specifică pentru care s-a obținut o condamnare. Această măsură este vitală în cazurile de trafic de persoane, unde profiturile sunt adesea disimulate sub aparența unor afaceri legitime.
 - Confiscarea în absența unei condamnări (Articolul 15): Spre deosebire de vechea normă, noua directivă extinde posibilitatea confiscării fără condamnare. Aceasta se aplică nu doar în caz de deces, boală sau sustragere, ci și în situații în care o condamnare penală nu este posibilă din diverse motive procedurale, garantând că activele ilicite nu rămân în posesia infractorilor.
 - Confiscarea averilor nejustificate legate de activități infracționale (Articolul 16): O noutate majoră este posibilitatea de a confisca active atunci când există o discrepanță flagrantă între veniturile legale ale unei persoane și averea deținută, dacă instanța consideră că este foarte probabil ca bunurile să provină dintr-o activitate infracțională.
 - Indisponibilizarea urgentă a bunurilor (Articolul 11): Statele membre sunt obligate să se asigure că activele pot fi indisponibilizate (înghețate) imediat

ce sunt identificate, pentru a preveni disiparea, transferul sau distrugerea acestora înainte de emiterea unui ordin de sechestru.

- Gestionarea eficientă și Birourile de Gestionare a Activelor (AMO) (Articolele 20-21): Directiva impune crearea unor structuri specializate pentru administrarea bunurilor sechestrate. Acestea au rolul de a conserva valoarea activelor prin vânzări anticipate (înainte de sentința finală) pentru bunurile perisabile sau care se devalorizează rapid.
- Drepturile victimelor și Despăgubirile (Articolul 25): Noua reglementare acordă o prioritate sporită victimelor. Statele trebuie să se asigure că ordinele de confiscare nu afectează dreptul victimelor la despăgubiri și că bunurile confiscate pot fi utilizate cu prioritate pentru compensarea prejudiciilor suferite de acestea.
- Oficiile de Recuperare a Activelor (ARO) (Articolul 5): Directiva obligă statele să desemneze Oficii de Recuperare a Activelor dotate cu resurse adecvate și acces direct la baze de date (cadastru, registre auto, registre bancare) pentru a facilita urmărirea transfrontalieră rapidă a fondurilor.

Lista de forme și cadre internaționale de cooperare de mai sus nu poate fi considerată exhaustivă. Cu toate acestea, ea reflectă principiile cheie actuale ale cooperării internaționale pentru recuperarea activelor.

10.8.2 Legi și reglementări naționale

Cadrul legislativ privind recuperarea activelor prezintă variații semnificative de la o jurisdicție la alta. În timp ce anumite state dețin mecanisme juridice consolidate, care prioritizează confiscarea produselor infracțiunii, altele se confruntă cu dificultăți în implementarea unor măsuri eficiente. Aceste deficiențe sunt cauzate, de regulă, de

lacunele legislative, de absența unei coordonări interinstituționale adecvate sau de o aliniere limitată la standardele și bunele practici internaționale.

Per total, enumerarea legilor și reglementărilor naționale ale fiecărei țări participante la proiectul ERADICATING 2 sau ale Uniunii Europene depășește scopul acestui capitol de instruire. Cu toate acestea, mai jos sunt enumerate câteva dintre principalele provocări și cele mai bune practici generale. În plus, se pot găsi recomandări privind ce ar trebui inclus și luat în considerare la prezentarea legilor și reglementărilor naționale privind recuperarea activelor în contextul exploatării prin muncă.

În ciuda unor cadre juridice solide din unele țări, există în continuare provocări, inclusiv:

- **Diferențe în definițiile juridice:** Deși UE a stabilit directive pentru combaterea traficului de persoane, implementarea acestora variază între statele membre, ceea ce duce la inconsecvențe în eforturile de recuperare a activelor. Mai mult, ceea ce se califică în mod specific drept trafic în general sau drept activ ilicit (afectând și interconexiunile sale juridice) variază în funcție de jurisdicție, complicând eforturile transfrontaliere de recuperare.
- **Cooperare transfrontalieră insuficientă:** În ciuda mai multor oportunități de cooperare existente (a se vedea secțiunea 10.4.4), persistă provocări în armonizarea procedurilor juridice și asigurarea schimbului de informații în timp util între statele membre (Eurojust, 2024).
- **Proceduri consumatoare de timp:** Obstacolele juridice și apelurile pot întârzia semnificativ confiscarea activelor. Mai mult, procedurile de recuperare a activelor pot fi, de asemenea, considerabil de lungi, din cauza diverșilor factori juridici, administrativi și sistematici. De exemplu, în Germania, în timp ce măsurile civile de recuperare a activelor pot fi executate

relativ rapid prin proceduri provizorii, procesele penale de recuperare a activelor înregistrează adesea întârzieri semnificative. Procedurile penale se pot întinde pe mai mulți ani, timp în care activele confiscate rămân inaccesibile părților afectate. Această inaccesibilitate prelungită prezintă provocări pentru victimele care solicită restituire (Wiesner-Lameth, 2022). În plus, și procesele de recuperare ale Comisiei Europene au întârzieri substanțiale, așa cum a constatat Curtea de Conturi Europeană. Începând cu octombrie 2023, datoriile în valoare totală de 450 de milioane de euro erau restante, atribuite unor proceduri greoaie și unei atenții inadecvate din partea conducerii.(Curtea de Conturi Europeană, 2024).

- **Lipsa transparenței:** Unele jurisdicții încă oferă secret financiar, ceea ce permite infractorilor să își protejeze activele. Jurisdicțiile care respectă secretul financiar pot facilita exploatarea prin muncă, permițând traficantilor să ascundă și să spele profiturile obținute din activitățile lor ilicite. Sistemul financiar opac din aceste jurisdicții permite făptuitorilor să își ascundă identitățile și originea fondurilor lor, ceea ce face dificilă urmărirea și perturbarea de către autorități a fluxurilor financiare asociate cu exploatarea prin muncă (Cardamome, 2023). Exemple notabile de state membre ale UE care oferă secret financiar sunt: Luxemburg (de exemplu, decizii fiscale secrete acordate companiilor individuale pentru a permite evitarea impozitelor; contribuitori Wikipedia, 2024), Cipru (cunoscut în special pentru furnizarea de secret financiar companiilor și oligarhilor ruși; contribuitori Wikipedia, 2025) și Malta (de exemplu, scurgerea de informații despre Panama Papers din 2016, care a dezvăluit implicarea politicianilor și companiilor malteze în tranzacții offshore pentru a eluda impozitele și a ascunde proprietatea asupra activelor; contribuitori Wikipedia, 2024a). În plus, deși nu este stat membru al UE după Brexit, Regatul Unit și teritoriile

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

sale de peste mări și dependențele Coroanei sunt criticate pentru facilitarea secretului financiar (de exemplu, Insulele Virgine Britanice, considerate paradisuri fiscale majore).

- **Corupția care facilitează exploatarea prin muncă:** Corupția din anumite sectoare poate împiedica eforturile de recuperare a activelor prin obstrucționarea anchetelor și a urmăririlor penale. De exemplu, în Spania, în special în sectorul agricol, corupția a fost identificată ca un factor care facilitează exploatarea prin muncă. Această corupție complică eforturile de urmărire și recuperare a activelor provenite din o astfel de exploatare - Serrano Puig (2022).
- **Forme emergente de exploatare:** Noile forme de exploatare, cum ar fi criminalitatea forțată și mamele surogat, prezintă provocări pentru cadrele juridice existente, care pot să nu fie echipate în mod adecvat pentru a aborda aceste probleme. Această lacună poate împiedica eforturile de recuperare a activelor legate de aceste infracțiuni emergente.

Printre cele mai bune practici pentru îmbunătățirea recuperării activelor se numără:

- **Mai multe eforturi în domeniul anchetelor, urmăririi penale și condamnărilor:** Secretariatul Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane (2016)¹ nu numai că subliniază importanța investigațiilor financiare și a efectuării înghețării, sechestrării și confiscării activelor, dar

¹Dacă nu se specifică altfel în următoarele alineate, sursa este cea menționată aici.

evidențiază și bunele practici relevante în acest domeniu. Printre exemple se numără:

- Belgia (2013): Țara are un procuror general specific (în total, Belgia are cinci procurori generali) care este responsabil în domeniul traficului de persoane, acționând ca persoană de contact pentru urmărirea penală. În plus, există procurori specializați la fiecare parchet și la biroul auditorului pentru dreptul muncii. Acest lucru a contribuit la un număr mai mare de cazuri de exploatare prin muncă care urmează să fie urmărite penal. Mai mult, Planul de acțiune 2012-2014 includea deja necesitatea efectuării de investigații financiare în domeniul traficului de persoane.
- Albania (2016): Responsabili pentru traficul de persoane sunt Procuratura pentru Infrapecțiuni Grave și Tribunalul de Primă Instanță pentru Infrapecțiuni Grave. Albania are un Coordonator Național Antitrafic, care a implementat un grup de lucru între Procuratura pentru Infrapecțiuni Grave și Poliția Națională, pentru a le interconecta într-un mod consolidat. În 2015, țara a încheiat un Memorandum de Înțelegere pentru a crea un grup de lucru care vizează revizuirea cazurilor de trafic de persoane care au fost abandonate sau nu au fost inițiate. În septembrie și octombrie 2024, Prezența OSCE în Albania a organizat șase întâlniri la nivel local cu procurori și ofițeri de poliție pentru a aborda provocările legate de investigarea și urmărirea penală a cazurilor de trafic de persoane. Discuțiile au subliniat importanța înființării unor unități dedicate antitrafic și a promovării unei colaborări mai puternice între diverse agenții pentru a eficientiza investigațiile cazurilor, a consolida colectarea probelor și a îmbunătăți rezultatele urmăririi penale, cum ar fi recuperarea activelor (OSCE, 2024).
- Austria (2015): Unitatea de Recuperare a Activelor din cadrul Serviciului de Informații Criminale se implică în toate investigațiile privind traficul de

persoane. „Conform articolului 110 alineatul (1) din Codul de Procedură Penală, o confiscare este admisibilă dacă pare a fi necesară din motive de probă, pentru a garanta creanțe de drept privat sau pentru a asigura o confiscare, o recuperare sau un alt ordin de proprietate prevăzut de lege. Procurorul dispune confiscarea, iar poliția criminală o execută. Ofițerii de poliție criminală au dreptul să confiște obiecte din proprie inițiativă în anumite circumstanțe, în special dacă acestea au fost luate de la victimă ca urmare a actului pedepsibil” (Secretariatul Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, 2016, p. 23).

- România (2012/2016): Investigațiile sunt conduse de Departamentul pentru Combaterea Traficului de Persoane din cadrul Poliției (DCCO) și de Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT; structură din cadrul Ministerului Public), care sunt specializate în traficul de persoane. Poliția are dreptul să verifice sistematic resursele financiare și bunurile presupușilor infractori în timpul anchetelor penale. Bunurile identificate sunt indisponibilizate, astfel încât instanța să le poată confisca ulterior. Informațiile despre bunurile indisponibilizate se transmit Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate din cadrul Ministerului Justiției.
- **Instruirea specializată a autorităților de aplicare a legii: furnizarea unor programe de formare specifică pentru inspectorii de muncă și agenții de aplicare a legii (LEA) consolidează capacitatea acestora de a identifica indicatorii de exploatare și de a iniția prompt procedurile de recuperare a activelor ilicite. Numeroase state membre UE au implementat deja astfel de programe de instruire pentru grupurile țintă, facilitând o abordare multidisciplinară a investigațiilor. (Secretariatul Convenției Consiliului Europei privind acțiunea împotriva traficului de ființe umane, 2016):**

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Austria (2015): Ministerul de Interne (Sicherheitsakademie, SIAK) oferă instruire privind traficul de persoane pentru ofițerii de poliție de toate nivelurile, inclusiv seminarii anuale în cooperare cu ONG-uri. Inspectorii muncii, autoritățile fiscale și vamale și personalul diplomatic primesc, de asemenea, instruire specializată.
- Belgia (2013): Diverse organisme guvernamentale oferă cursuri regulate de formare privind traficul de persoane pentru judecători, polițiști, asistenți sociali și inspectori ai muncii.
- Olanda (2014): Poliția este supusă unor evaluări periodice și unor instruiți specializate, cu instruire suplimentară pentru procurori, judecători, personalul centrelor de detenție și angajații municipali pentru a detecta traficul de persoane.
- Norvegia (2013): Institutul Fafo și diverse agenții guvernamentale instruiesc personalul centrelor de azil, serviciile de protecție a copilului și asistenții sociali pentru a identifica victimele traficului de persoane.
- Polonia (2013): Academii de poliție instruiesc sistematic ofițerii în domeniul traficului de persoane, cu instruire suplimentară pentru polițiștii de frontieră, inspectorii de muncă și asistenții sociali, inclusiv seminarii privind traficul de minori organizate de ONG-uri.
- Portugalia (2013): Polițiștii, polițiștii de frontieră, judecătorii și procurorii beneficiază de instruire în domeniul traficului de persoane, inclusiv tehnici de investigare și protecția victimelor. Observatorul Traficului de Persoane instruește, de asemenea, profesioniști în regiunile cu risc ridicat.
- **Utilizarea sporită a tehnologiei: Inteligența artificială (IA) este din ce în ce mai utilizată pentru combaterea traficului de persoane, în special a investigațiilor financiare legate de recuperarea activelor. Capacitățile IA în**

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

analiza datelor și recunoașterea tiparelor îmbunătățesc detectarea anomaliilor financiare asociate cu activitățile de trafic. De exemplu, (1) IA sporește eficiența investigațiilor financiare prin automatizarea analizei datelor, permițând identificarea rapidă a activităților suspecte și facilitând urmărirea activelor. (2) Prin învățarea automată, IA rafinează și actualizează tipologiile tranzacțiilor financiare legate de trafic, îmbunătățind detectarea metodelor de spălare a banilor în evoluție. (3) Sistemele IA analizează seturi vaste de date pentru a identifica tipare și anomalii asociate cu traficul de persoane, ajutând la detectarea timpurie a fluxurilor financiare ilicite. (4) IA integrează diverse surse de date, inclusiv activități de pe rețelele de socializare și dark web, oferind o imagine cuprinzătoare a rețelelor de trafic și a tranzacțiilor financiare asociate (Bagnall și colab., 2025). Autorii oferă, de asemenea, un exemplu despre cum IA poate perturba o rețea de trafic (Bagnall și colab., 2025):

O instituție financiară care a utilizat monitorizarea contextuală a detectat o serie de depozite mici, structurate, în mai multe conturi. În urma unor investigații suplimentare, o rezoluție îmbunătățită a entității a relevat că aceste conturi erau conectate la o rețea de recrutori și transportatori care operau în mai multe țări. Folosind o analiză avansată a rețelei, instituția a descoperit legături cu afaceri din industrii cu risc ridicat, cum ar fi saloanele de masaj și saloanele de manichiură, adesea asociate cu operațiuni de trafic de persoane.

Prin împărtășirea acestor informații cu autoritățile de aplicare a legii, FI a facilitat destructurarea rețelei de trafic. Efortul coordonat a dus la salvarea a zeci de victime și la arestarea principalilor făptuitori, demonstrând puterea inteligenței artificiale în identificarea și combaterea activităților de trafic la scară largă.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Această aplicație este un exemplu al modului în care inteligența artificială poate fi integrată în etapele inițiale de investigare și, prin urmare, nu numai că crește probabilitatea identificării unui caz de trafic de persoane/exploatare prin muncă, dar și crește eficiența. Deși acesta nu este un exemplu specific de recuperare a activelor în contextul exploatarei prin muncă, nu trebuie uitat că legăturile dintre investigațiile financiare și recuperarea activelor sunt foarte puternice, deoarece prima reprezintă baza (de exemplu, răspunsul la întrebări precum „Ce active ilicite există în cazul individual?”) pentru a putea efectua o recuperare eficientă și ținută a activelor.

- Mulți actori naționali, dar și state membre ale UE, utilizează și sunt implicate în diferite forme de colaborare și cooperare, ceea ce este de o importanță capitală și, prin urmare, are un capitol dedicat (a se vedea secțiunea 10.11).

Recomandări privind prezentarea legilor și reglementărilor naționale privind recuperarea activelor:

- **Introducerea temeiului juridic penal pentru recuperarea activelor în cazurile de trafic de persoane**
 - Ce legi/coduri sunt aplicabile traficului de persoane în țara dumneavoastră? Ce legi/coduri sunt aplicabile pentru urmărirea, sechestrarea și confiscarea bunurilor?
 - Două legi naționale oferite ca exemplu (și pentru a demonstra că adesea există mai multe coduri de legi de luat în considerare)
 - Germania: Codul penal (StGB): §232 StGB, §233 StGB, §233a StGB, §§73-76 StGB și Codul de procedură penală (StPO): §111b StPO, §111h StPO, §111k stop

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Bulgaria: Codul penal (NK): Art. 159a-159d NK, Art. 172 NK, Art. 53 NK și Codul de procedură penală (NPK): Art. 111-112 NPK, Art. 307 NPK

- **Prezentarea legilor și instituțiilor speciale privind recuperarea activelor**

- Ce instituții sunt implicate în procedurile de recuperare a activelor? Care dintre ele sunt obligatorii? Care este scopul lor specific în acest sens? Când trebuie implicată ce instituție?
- Din ce legi își derivă diferitele instituții responsabilitățile și competențele în contextul recuperării activelor?
- De exemplu, legi pentru confiscarea banilor iliciți proveniți din traficul de persoane; instituții precum autoritățile de supraveghere financiară și unitățile de informații financiare; autorități de aplicare a legii (LEA).
- Concentrarea asupra făptuitorilor

- **Mecanismele actuale privind exploatarea prin muncă și despăgubirea victimelor**

- Cum vă puteți asigura, în conformitate cu legislația națională, că victima (victimele) primește despăgubiri?
- De exemplu, legislația muncii care permite solicitarea retroactivă a salariilor; fonduri de compensare cu ajutorul cărora victimele pot fi sprijinite financiar; servicii sociale și asistență juridică pentru a ajuta victima să își recupereze banii.
- Concentrarea asupra victimei (victimelor)

10.9 Identificarea activelor legate de traficul de persoane și exploatarea prin muncă

În primul rând, există diverse modalități prin care activele ilegale dobândite prin exploatare prin muncă pot fi văzute/găsite/identificate (pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați capitolul 9 din cadrul instruirii). Pe de o parte, pot fi recunoscuți indicatori de risc sau tranzacții suspecte. Această activitate revine atât experților financiari din cadrul autorităților de aplicare a legii și al sistemului judiciar, cât și personalului din instituțiile bancare sau financiare (inclusiv platformele de plăți online). Aceștia din urmă au capacitatea de a monitoriza fluxurile de numerar ale clienților și de a detecta anomalii sau tipologii de spălare a banilor. În anumite situații, chiar și cetățenii pot identifica indicatori de risc privind potențiale infracțiuni financiare. Un exemplu clasic este discrepanța flagrantă între nivelul de trai vizibil și veniturile declarate. Observarea unor active de lux (precum autovehicule de mare valoare) deținute de persoane fără surse de venit licite cunoscute poate constitui un indiciu de avere nejustificată, facilitând astfel sesizarea autorităților competente pentru verificarea provenienței fondurilor.

Indicatori de alertă (Red Flags) ai criminalității financiare asociate cu exploatarea prin muncă:

- Acumularea inexplicabilă de avere de către persoane fără surse legitime de venit
- Plăți către mai multe persoane dintr-un singur cont de afaceri, adesea la intervale neregulate
- Depozite de numerar în volume mari care nu se aliniază cu natura afacerii
- Utilizarea companiilor-fantomă pentru a masca fluxurile financiare
- Tranzacții internaționale frecvente fără o justificare comercială aparentă

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Indicatori de risc în tranzacțiile financiare

OSCE a elaborat o listă de indicatori tranzacționali și de semnale de alarmă (red flags) specifici traficului de persoane, cu accent pe exploatarea prin muncă. Selecția de mai jos a fost adaptată din raportul OSCE, fiind excluse elementele specifice exclusiv traficului de organe (3 indicatori) sau exploatării sexuale (7 indicatori), pentru a asigura relevanța strictă pentru domeniul exploatării prin muncă. Cu toate acestea, trebuie menționat că, în practică, acești indicatori pot prezenta variații sau suprapuneri semnificative (OSCE, 2019, p. 61 și urm.).

- Utilizarea persoanelor interpose pentru tranzacțiile financiare
- Neplata impozitelor, a indemnizațiilor pentru accidente de muncă și a altor taxe către o autoritate fiscală
- Suma de plată pentru fiecare perioadă de plată este identică (fără modificări pentru ore suplimentare, concediu de odihnă, concediu medical, plăți bonus etc.) în locurile de muncă în care acest lucru nu ar fi așteptat.
- Plăți recurente pentru salarii la sume nerezonabil de mici (cum ar fi mult mai mici decât salariul minim)
- Menținerea unei părți semnificative din capitalul social sau din lichidități în instrumente de economisire pe termen lung, în condițiile unei cifre de afaceri (sau flux de numerar) care nu justifică o astfel de acumulare (ex: o firmă cu un singur angajat care rulează milioane de euro lunar).
- Împrumuturi acordate de un acționar persoanei juridice afiliate și transfer ulterior înapoi, împrumut fictiv

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Structurare prin intermediul entităților comerciale și transfer de bani folosind contract de împrumut
- Exces de ridesharing după miezul nopții
- Lipsa cheltuielilor de trai, cum ar fi mâncarea, benzina, utilitățile și chiria
- Achiziții la restaurant și room service, fără camere
- Utilizarea mai multor persoane pentru efectuarea de operațiuni bancare
- Cheltuieli mari și/sau frecvente în aeroporturi, porturi, alte noduri de transport sau în străinătate, incompatibile cu obiectivele individuale
- uz personal sau activitate comercială declarată în străinătate, incompatibilă cu uzul personal sau activitatea comercială declarată a persoanei respective
- Depuneri de numerar efectuate în diferite orașe din țară
- Plăți către agenții de ocupare a forței de muncă sau de recrutare a studenților care nu sunt autorizate/înregistrate sau care au încălcări ale legislației muncii
- Cheltuieli relativ mari pentru articole incompatibile cu scopul afacerii declarate
- Tranzacții care au loc în afara perioadei în care se desfășoară operațiunile comerciale obișnuite
- Transferuri transfrontaliere de fonduri incompatibile cu scopul comercial declarat al titularului de cont
- modele inexplicabile de tranzacții transfrontaliere între rute de trafic cunoscute sau zone în care există un risc mai mare de trafic
- Utilizarea pe scară largă a numerarului, inclusiv pentru achiziționarea activelor întreprinderilor

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Transferuri interne de la companii active în sectoare sensibile la fraudă socială, banii sunt retrași în numerar imediat după aceea
- Utilizarea instituțiilor care nu aparțin sistemului financiar (netradiționale)
- Utilizarea serviciilor de curier și retrageri repetate de numerar
- Achiziționarea de ordine bancare plătibile unui cazinou imediat după depuneri
- Profituri mari inexplicabile/nejustificate pentru o companie
- Depozite în numerar adesea puțin sub pragul de raportare
- Depuneri de numerar la mai multe sucursale sau bancomate
- Recurgerea la mandate poștale sau la alte instrumente de plată cu numerar pentru achitarea facturilor curente, în scopul evitării utilizării conturilor bancare personale și a menținerii anonimatului asupra fluxurilor financiare
- Conturi de afaceri cu deduceri aparente din salariile angajaților pentru diverse tipuri de costuri, cum ar fi locuința și alimentele
- Cecuri de salarizare încasate, unde majoritatea fondurilor sunt fie depuse înapoi în contul angajatorului, fie păstrate de angajator
- Remitent sau beneficiar cu informații incomplete
- Solicitarea de cecuri de casă sau ordine de plată plătibile către un cazinou, imediat după efectuarea unor depuneri de numerar. Această tactică este utilizată pentru a converti numerarul de proveniență dubioasă în active care par a fi câștiguri legitime din jocuri de noroc Transferuri din diferite regiuni către aceleași persoane în țări cunoscute ca prezentând un risc mai mare pentru operațiunile de trafic.
- Solicitarea și depunerea în cont a unor prestații de asistență socială sau guvernamentală, în condițiile în care titularul deține active substanțiale sau rulează

sume mari de bani. Această incongruență poate indica o tentativă de a menține o aparență de venituri reduse pentru a evita controlul fiscal sau pentru a masca activități de exploatare.

- Fragmentarea unor sume mari de bani în multiple transferuri electronice de valoare redusă, efectuate succesiv sau prin conturi diferite. Această tactică are scopul de a evita pragurile de monitorizare automată ale sistemelor bancare și de a eluda obligația de raportare a tranzacțiilor suspecte.”
- Amestecarea numerarului cu surse legitime de venit
- Activitate de rafinare (schimbarea bancnotelor de valoare mică în bancnote de valoare mai mare);
- Achiziții frecvente în multipli de sume mici de Bitcoin sau monede virtuale, direct de către client sau prin intermediul exchange-urilor
- Transferuri de fonduri care implică terțe părți, cu denumiri alternative furnizate între paranteze
- Compania primește plăți salariale de la agenții de personal legitime, adesea la nivel național, dar fondurile rămân apoi neatinse pentru perioade lungi de timp.
- Restaurante fast-food: achiziții frecvente de valoare mică în intervale de timp relativ scurte și inconsistente cu activitatea așteptată
- Utilizarea contului ca vehicul de tranzit (Pass-through account): contul este utilizat exclusiv pentru tranzitarea fondurilor, caracterizându-se prin încasări urmate imediat de transferuri către terți sau retrageri masive de numerar. Acest tip de activitate indică absența unui scop economic real și este specific etapelor de stratificare (layering) a banilor proveniți din exploatare, având rolul de a rupe legătura dintre sursa fondurilor și beneficiarul final.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

În completare, există tehnici de investigație specializate pe care autoritățile de aplicare a legii și sistemul judiciar le pot utiliza pentru a identifica activele provenite din exploatarea prin muncă. Având în vedere că o parte considerabilă a profiturilor ilicite tranzitează sistemul bancar, acestea generează o trasabilitate care poate fi exploatată de anchetatori. Analiza aprofundată a fluxurilor de plăți și a dinamicii conturilor bancare — sub egida strategiei „Follow the Money” (Urmărește banii) — contribuie decisiv la demantelarea rețelelor infracționale și la identificarea victimelor. Cele mai eficiente tehnici în acest sens sunt profilarea financiară și investigația financiară criminalistică (forensic accounting), detaliate în secțiunile următoare.

Tehnici de profilare financiară a persoanelor și organizațiilor implicate în exploatarea prin muncă:

- **Analiza stilului de viață:** În strânsă legătură cu indicatorii anteriori, profesioniștii compară venitul declarat al unei persoane cu stilul său de viață real pentru a detecta inconsecvențe (de exemplu, o persoană care declară un salariu modest/dependență de subvenții de stat, dar deține mașini de lux, proprietăți multiple, conturi offshore etc.).
- **Monitorizarea tranzacțiilor și examinarea tranzacțiilor bancare:** În timpul examinării extraselor de cont bancar și a situațiilor financiare ale unei companii sau ale unei persoane fizice, procurorii sau ofițerii de poliție pot identifica activități suspecte. Astfel de activități sunt, de exemplu, depuneri sau retrageri mari și inexplicabile de numerar, transferuri frecvente către jurisdicții cu risc ridicat (de exemplu, paradisuri fiscale) sau tranzacții dus-întors (ceea ce înseamnă că banii sunt mutați în cerc între conturi pentru a le ascunde originea). Uneori, unitățile financiare ale autorităților de aplicare a legii sau ale parchetelor utilizează deja inteligența artificială și învățarea

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

automată pentru a detecta modele de tranzacții compatibile cu spălarea de bani.

- **Analiza structurilor corporative și identificarea beneficiarului real:** Rețelele infracționale utilizează frecvent structuri corporative stratificate pentru a disimula identitatea proprietarilor de drept. Anchetatorii și experții în conformitate aplică tehnici avansate de profilare pentru a deconspira aceste arhitecturi complexe și societățile de tip paravan (shell companies). Procesul implică examinarea riguroasă a registrelor comerciale, a declarațiilor fiscale și a componenței consiliilor de administrație pentru a identifica beneficiarii reali (UBO – Ultimate Beneficial Owners). O atenție deosebită este acordată entităților înregistrate în jurisdicții offshore (precum Insulele Virgine Britanice sau Panama), aranjamentelor atipice de acționariat și schimbărilor frecvente de management, care semnalează încercări de a fragmenta trasabilitatea controlului.
- **Analiza înregistrărilor fiscale:** Așa cum s-a menționat parțial deja la punctul anterior, în special pentru companii, experții caută și inconsecvențe între veniturile declarate și tranzacțiile financiare (nu numai în cadrul companiilor, ci și pentru persoanele fizice). Fiecare țară are propria (propriile) unitate (unități) responsabilă (responsabile) care se ocupă de analiza înregistrărilor fiscale. În Germania, de exemplu, există mai mulți actori implicați, cum ar fi investigația fiscală ca parte a administrației financiare a statelor federale, oficiul fiscal central federal, procurorii specializați în drept penal comercial și fiscal și Controlul Financiar al Muncii Nedecarate din cadrul Vămii Germane, care face parte din autoritățile de aplicarea legii și are, prin urmare, competența de a controla nu numai munca, ci și activele obținute, motiv pentru care sunt adesea primii care detectează traficul de forță de muncă în Germania. La nivel național, Germania are și Oficiul Federal de Poliție

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Germană, care este responsabil pentru investigațiile în cazuri mari de infracțiuni financiare, inclusiv spălarea de bani, evaziunea fiscală și recuperarea activelor. Prin urmare, este recomandabil să se facă o prezentare generală a departamentelor naționale/regionale responsabile pentru analiza înregistrărilor fiscale.

- **Profilarea criptomonedelor și a activelor digitale: Autoritățile utilizează diverse baze de date și rețele de informații pentru a verifica încrucișat profilurile financiare, cum ar fi bazele de date ale FIU (de exemplu, FIU.net al Europol), SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) pentru înregistrările bancare internaționale sau bazele de date comerciale (de exemplu, World-Check, Dow Jones Risk & Compliance) pentru urmărirea persoanelor expuse politic (PEP) și a entităților sancționate.**
- **Utilizarea informațiilor open-source (OSINT): Un alt instrument important este cercetarea OSINT, care poate include monitorizarea conturilor individuale de socializare și a sesizărilor companiilor pentru a depista semnale de alarmă financiară.**

În timp ce profilarea financiară facilitează detectarea activelor ilicite și corelarea acestora cu faptele penale, investigația financiară oferă fundamentul probatoriu necesar pentru confiscarea și gestionarea acestora. În procesul de recuperare a activelor, această disciplină presupune documentarea riguroasă, trasarea fluxurilor și fundamentarea juridică a sechestrului asupra bunurilor derivate din activități infracționale. Această abordare garantează că activele sunt administrate conform normelor legale, îndeplinesc criteriile pentru confiscare și pot fi ulterior valorificate în interes public sau direcționate către despăgubirea victimelor. Prin urmare, investigația financiară integrează metode

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

complexe de urmărire a activelor (asset tracing) la nivel transfrontalier, asigurând interoperabilitatea probelor între diferite jurisdicții.

Componentele cheie ale analizei financiare:

- **Auditul criminalistic (Forensic Audit):** presupune examinarea minuțioasă a registrelor pentru a proba originea ilicită a activelor. Tehnicile includ urmărirea fluxurilor (Asset Tracing) prin multiple jurisdicții, detectarea ingineriilor contabile (facturare fictivă, supraevaluarea cheltuielilor) și utilizarea instrumentelor digitale pentru recuperarea datelor șterse. În contextul modern, un rol esențial îl are analiza blockchain pentru monitorizarea tranzacțiilor cu active virtuale (criptomonedă) asociate rețelilor de trafic.
- **Documentație juridică și lanț de custodie:** Documentarea riguroasă garantează admisibilitatea probelor în instanță. Aceasta include elaborarea rapoartelor de expertiză financiar-contabilă și furnizarea mărturiilor de specialitate care stabilesc legătura de cauzalitate între activul identificat și infracțiunea de bază. Menținerea unui lanț de custodie neîntrerupt pentru activele fizice și fondurile sechestrate este vitală pentru integritatea procesului judiciar, conform standardelor internaționale (ex: UNCAC).
- **Managementul activelor indisponibilizate și confiscate:** Odată ce autoritățile dispun înghețarea activelor, intervine necesitatea unei evidențe stricte a valorii și regimului de proprietate. Provocările majore includ volatilitatea extremă (ex: fluctuația criptomonedelor) și administrarea activelor complexe care necesită costuri de întreținere (imobile, ambarcațiuni, parcuri auto). Noua legislație UE încurajează vânzarea anticipată a acestor bunuri pentru a preveni devalorizarea și a conserva valoarea pentru despăgubirea victimelor.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- **Cooperarea transfrontalieră în materie financiară:** Deoarece activele ilicite sunt frecvent externalizate, coordonarea internațională este obligatorie. Mecanismele fundamentale includ: tratatele de asistență judiciară reciprocă (MLA) pentru accesul la date bancare din afara UE; Oficiile de Recuperare a Activelor (ARO) pentru schimbul rapid de informații operative între statele membre; Standardele FATF/GAFI pentru armonizarea reglementărilor privind combaterea spălării banilor (AML).
- **Instrumente de Intelligence Financiar:** Utilizarea soluțiilor software avansate de tip AML Monitoring care permit monitorizarea în timp real a tranzacțiilor, aplicând algoritmi de detectare a anomaliilor și a tipologiilor de risc specifice **criminalității organizate**. Acest software este frecvent utilizat în investigațiile fiscale, controlul financiar al muncii nedeclarate, urmărirea penală și auditurile interne ale companiilor. Iată câteva exemple:
 - [CaseWare IDEA](#)
 - Origine: Canada
 - Funcție: analiza unor cantități mari de date în general, dar, de exemplu, și pentru analiza datelor din contabilitate și bancare pentru detectarea anomaliilor, compararea declarațiilor fiscale cu fluxurile de plăți reale, conectarea companiilor și a tranzacțiilor contabile pentru detectarea fraudei fiscale
 - [Conformitate LexisNexis privind criminalitatea financiară](#)
 - Origine: SUA / internațional
 - Funcție: verificarea clienților pentru evaziune fiscală și spălare de bani, bază de date cu PEP-uri (Persoane Expuse Politic) pentru

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

analiza riscurilor, integrare cu listele de sancțiuni globale (OFAC, UE, ONU, FATF)

- Soluții software de la FICO/TONBELLER
 - Origine: SUA / Germania
 - Funcție: monitorizarea spălării banilor și a fraudei fiscale pentru furnizorii de servicii financiare, integrare cu software de contabilitate (SAP, DATEV) pentru audituri fiscale, analiză tranzacțiilor cu ajutorul inteligenței artificiale
- **Bunuri confiscate – ce se face cu ele?** Unele țări reinvestesc activele confiscate din activități infracționale în programe de aplicare a legii sau sociale. În Uniunea Europeană (statele membre), activele confiscate sunt uneori returnate victimelor traficului de persoane, în special atunci când activele sunt legate direct de activitatea de trafic. În unele țări, veniturile din activele confiscate pot fi alocate programelor de compensare a victimelor sau fondurilor specifice pentru victimele traficului de persoane. În unele cazuri, victimele pot solicita despăgubiri de la schemele naționale de compensare a victimelor. În majoritatea cazurilor, ministerele sau autoritățile relevante (de exemplu, Ministerul Justiției) vor supraveghea redistribuirea activelor confiscate către serviciile pentru victime. Nu este posibil să se derive proceduri standard privind ceea ce se întâmplă cu activele confiscate, deoarece depinde foarte mult de reglementările și legile naționale sau chiar de structura sistemului juridic (de exemplu, în Germania, există diferite tipuri de legi și, în mod corespunzător, instanțe diferite, care, la rândul lor, sunt supuse unor legi diferite privind despăgubirea victimelor). Pentru sesiunea de curs este recomandabil să se invite un expert în drept cu un caz de utilizare/exemplu de bune practici adecvat în domeniul recuperării activelor, dacă accentul capitolului/cursului de instruire ar trebui să fie pus pe acest subiect.

Atât profilarea financiară, cât și investigația financiară sunt instrumente indispensabile în recuperarea activelor. Profilarea ajută la detectarea și corelarea activelor ilicite cu infracțiunile, în timp ce investigația asigură confiscarea și gestionarea acestora în mod legal. Împreună, acestea formează fundamentul strategiilor moderne de combatere a infracțiunilor financiare și de recuperare a activelor. Ca o prezentare generală finală, Tabelul 12 prezintă o scurtă diferențiere între cele două tehnici de investigație.

Tabelul 12 Diferențierea dintre tehnicile de investigație

Aspect	Profilare financiară	Investigația financiară
Obiectiv	Identificarea, urmărirea și analizarea activelor ilicite	Justificarea legală și gestionarea bunurilor confiscate
Instrumente utilizate	Înregistrări bancare, analiză criminalistică blockchain, monitorizare tranzacții bazată pe inteligență artificială	Contabilitate criminalistică, audituri financiare, evaluarea activelor
Focus	Detectarea tiparelor de criminalitate financiară	Asigurarea conformității cu standardele legale și contabile
Rezultat	Localizarea și asocierea bunurilor cu infracțiunile	Indisponibilizarea, gestionarea și reutilizarea activelor

În plus, uneori autoritățile/profesiioniștii care lucrează în domeniul recuperării activelor stabilesc parteneriate cu bănci și entități financiare. Concret, procesul de recuperare a activelor poate fi, așadar, îmbunătățit prin:

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Stabilirea de memorandumuri de înțelegere (MOU) pentru schimbul de informații
- Instruirea angajaților din sectorul financiar pentru recunoașterea tranzacțiilor suspecte
- Încurajarea dezvăluirilor voluntare din partea instituțiilor financiare
- Utilizarea rapoartelor de tranzacții suspecte (STR) pentru a iniția operațiuni de urmărire a activelor

10.10 Procesul de recuperare a activelor și sfaturi practice

Această secțiune ilustrează schematic procesul de recuperare a activelor și numește agențiile naționale sau UE importante care sunt implicate în etapa corespunzătoare.

1. Identificarea și urmărirea activelor

Înainte de a îngheța sau indisponibiliza activele, autoritățile trebuie să identifice și să urmărească veniturile provenite din infracțiuni. Autoritățile competente în acest sens sunt FIU-urile, ARO-urile, dar și autoritățile fiscale și autoritățile de aplicare a legii.

Metodele includ:

- Investigații financiare (vezi capitolul 9 despre instruire)
- Schimbul transfrontalier de date prin intermediul Europol și Eurojust (a se vedea secțiunea 10.11)
- PPP-uri/cooperare cu băncile și sectorul privat (posibilități precum raportarea combaterii spălării banilor/finanțării terorismului, rapoarte privind tranzacțiile suspecte)

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

- Criminalistică digitală (de exemplu, analiza blockchain pentru urmărirea criptomonedelor; consultați capitolul 9 de instruire)

Exemplu abstract Un cont bancar suspectat de a fi folosit pentru spălarea profiturilor din THB poate fi blocat imediat pentru a preveni retragerile.

Exemplu concret Oficiile de recuperare a activelor (ARO) din statele membre ale UE fac schimb de informații pentru a urmări activele legate de organizații criminale, inclusiv traficanți.

2. Înghețarea activelor (împiedicarea cesionării)

Odată identificate, activele pot fi temporar înghețate pentru a împiedica traficanții să le mute sau să le ascundă. Temeiul juridic este legislația națională privind criminalitatea financiară și spălarea banilor.

Proceduri importante:

- ARO-urile și autoritățile de aplicare a legii solicită aprobarea judiciară pentru înghețarea activelor
- Unitățile de informații financiare pot impune blocări temporare ale tranzacțiilor bancare suspecte
- Europol/Eurojust oferă asistență în înghețarea transfrontalieră a fondurilor
- Cooperarea cu țări terțe în temeiul acordurilor de asistență judiciară reciprocă (MLA)

Exemplu abstract Un cont bancar suspectat de a fi folosit pentru spălarea profiturilor din THB poate fi blocat imediat pentru a preveni retragerile.

Exemplu concret În Belgia, activele companiilor care exploatează lucrători fără acte pot fi blocate pe baza rapoartelor inspecției muncii.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

3. Indisponibilizarea activelor (măsuri asigurătorii)

Sechestrul asigurător reprezintă o etapă superioară simplei înghețări, permițând autorităților să instituie controlul fizic sau juridic asupra activelor înainte de pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive. Temeiul juridic este format din codurile penale ale statelor membre ale UE și din Ordinul European de Investigație (EIO) pentru colectarea de probe în alte state ale UE.

Procedură:

- Procurorii sau instanțele de judecată emit un ordin de sechestr
- Colaborarea cu bănci, agenții imobiliare și instituții financiare: notificarea imediată a terților popriți (bănci), a registrelor publice (ANCPI, DRPCIV) și, în cazul bunurilor mobile, ridicarea lor fizică.
- Dacă activele sunt deținute în străinătate, [Regulamentul privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de înghețare și confiscare \(2018/1805\)](#) se aplică în temeiul dreptului UE.

Exemplu abstract: O companie de construcții care folosește lucrători traficați are vehiculele și utilajele indisponibilizate după ce au fost descoperite dovezi de muncă forțată.

Exemplu concret Legile anti-mafia din Italia permit indisponibilizare rapidă a bunurilor legate de crima organizată, inclusiv de traficanți.

4. Confiscarea bunurilor (hotărâre judecătorească definitivă)

Confiscarea reprezintă transferul definitiv și obligatoriu al proprietății bunurilor identificate ca fiind de proveniență ilicită în patrimoniul statului. Din punct de vedere legal, se poate aplica Directiva UE 2024/1260, care permite confiscarea extinsă dincolo de

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare și
Dezvoltare
Durabilă

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

veniturile directe din infracțiuni. În plus, în unele state membre, confiscarea prin NCBC ajută la confiscarea bunurilor ilicite.

Procedură:

- Hotărâre judecătorească dispune confiscarea banilor, proprietăților, afacerilor sau bunurilor de lux
- În cazurile de exploatare prin muncă, traficanții pot pierde dreptul de proprietate asupra afacerilor utilizate în scopul exploatarei.

Exemplu abstract Apartamentul de lux al unui traficant — cumpărat cu venituri din exploatarea lucrătorilor — este confiscat chiar dacă nu este legat direct de o infracțiune specifică.

Exemplu concret În Olanda, bunurile legate de cazurile de trafic de persoane sunt confiscate și vândute, iar veniturile sunt folosite pentru a finanța programe de sprijin pentru victime.

5. Recuperarea și redistribuirea activelor

Bunurile confiscate ar trebui reutilizate în scopuri sociale sau pentru despăgubirea victimelor.

Metodele includ:

- Vânzarea bunurilor confiscate pentru finanțarea inițiativelor de combatere a traficului de persoane
- Restituirea directă către victime (fonduri de despăgubire)
- Reutilizarea afacerilor confiscate aflate sub controlul statului

Exemplu abstract Un traficant transferă fonduri către o companie-fantomă dintr-o altă țară a UE. Se emite un ordin de anchetă pentru a localiza și recupera activele.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Exemplu concret Agenția franceză AGRASC se asigură că activele confiscate finanțează programe de despăgubire pentru victimele traficului de persoane.

6. Despăgubirea victimelor

Victimele traficului de persoane și ale exploatarei prin muncă au dreptul la despăgubiri, dar se confruntă adesea cu bariere. În acest caz, temeiul juridic este Directiva UE 2011/36/UE (dreptul la despăgubiri pentru victimele traficului de persoane). În plus, se pot aplica și schemele naționale de despăgubire a victimelor infracțiunilor.

Acest lucru este împiedicat de mai multe provocări:

- Victimele trebuie să solicite în mod activ despăgubiri în instanță
- Asistența juridică este adesea necesară
- Dacă traficanții nu au active vizibile, trebuie să intervină schemele de compensare ale statului.

Exemplu abstract Unui proprietar de restaurant condamnat pentru exploatarea lucrătorilor i se confiscă afacerea, iar profiturile sunt redirecționate către fonduri de compensare a victimelor.

Exemplu concret În Germania, victimele pot solicita despăgubiri din bunurile confiscate ale traficanților și, dacă acestea nu sunt disponibile, de la Fondul de stat pentru despăgubiri pentru victimele infracțiunilor.

Deși UE are cadre juridice solide pentru înghețarea, confiscarea și recuperarea activelor de la traficanți, există în continuare provocări în ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, transparența și despăgubirea victimelor. Cele mai bune practici implică

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

birouri eficiente de recuperare a activelor, parteneriate public-private (PPP) și mecanisme eficiente de restituire a victimelor.

Sfaturi practice

Pentru a merge mai departe, trebuie luate în considerare o serie de proceduri și aspecte juridice sau judiciare esențiale în procesul de recuperare a activelor în cazurile de exploatare prin muncă.

- **Jurisdicție și cadrul juridic:** Întrucât aceste cazuri implică adesea operațiuni transfrontaliere, jurisdicția reprezintă o provocare cheie, deoarece diferite state membre ale UE aplică legile privind recuperarea activelor în mod diferit. Este recomandabil să se utilizeze instrumente juridice ale UE, precum Ordinul european de anchetă și Regulamentul privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de înghețare și de confiscare (2018/1805), pentru a simplifica recuperarea activelor la nivel transfrontalier. În plus, Eurojust poate fi implicat destul de devreme într-un caz pentru a coordona urmărirea penală transfrontalieră.
- **Riscul de dispariție a activelor:** Traficanții transferă sau ascund adesea active imediat ce percep acțiuni ale autorităților. Întârzierile în emiterea ordinelor de blocare a activelor pot permite traficantilor să mute bani în străinătate. Este posibil să se utilizeze ordinele de blocare a activelor în caz de urgență imediat după detectarea activelor suspecte. În plus, este benefic să se consolideze cooperarea cu instituțiile financiare pentru obținerea de date utile, cum ar fi monitorizarea tranzacțiilor în timp real.
- **Strângerea de probe financiare suficiente:** Instanțele judecătorești solicită probe financiare solide pentru a justifica înghețarea și confiscarea activelor. Mulți traficanți ascund active sub numele unor terți (membri ai familiei,

companii fantomă, conturi offshore). Prin urmare, demonstrarea faptului că afacerile sau proprietățile au fost achiziționate cu câștiguri ilicite poate fi complexă. O posibilă soluție este consolidarea investigațiilor financiare cu ajutorul unor contabili specializați și al unor instrumente împotriva spălării banilor. Mai mult, se pot utiliza legi privind inversarea sarcinii probei (unde este cazul), care obligă traficanții să justifice averea nejustificată.

- **Proceduri judiciare de lungă durată:** Cazurile de recuperare a activelor pot dura ani de zile pentru a fi soluționate din cauza apelurilor, a lacunelor legale și a proceselor judiciare lente. Procesele penale și procedurile de confiscare a activelor sunt adesea separate, ceea ce întârzie realizarea justiției. Un sfat poate fi utilizarea legilor privind confiscarea civilă, acolo unde este posibil, pentru a recupera activele independent de o condamnare penală (posibilitatea de succes poate varia de la o țară la alta!). Încercați să accelerați investigarea cazurilor de exploatare prin muncă utilizând procurori și judecători specializați în traficul de persoane, dacă este posibil.
- **Protecția drepturilor victimelor în timpul procedurilor:** Instanțele judecătorești acordă adesea prioritate confiscării de către stat în detrimentul despăgubirilor victimelor, lăsând victimele cu puține despăgubiri financiare. În plus, victimele pot să nu aibă reprezentare juridică pentru a solicita despăgubiri din bunurile confiscate. Se recomandă să se asigure că victimelor li se acordă asistență juridică și că acestea pot depune cu ușurință acțiuni civile împotriva bunurilor traficanților. De asemenea, este posibilă utilizarea fondurilor de despăgubire a victimelor pentru a oferi măsuri provizorii în timp ce procedurile judiciare sunt în desfășurare.

Nu în ultimul rând, Manual de instrumente și bune practici pentru cooperarea internațională în domeniul recuperării activelor din Thomas, Day și Jackson (2019) ar putea fi, de asemenea, util pentru orice întrebări teoretice sau practice privind recuperarea activelor în cazuri complexe, transfrontaliere, de trafic de persoane prin muncă. Complexitatea și relațiile internaționale indică, de asemenea, deja subiectul următoarei secțiuni.

10.11 Colaborare interinstituțională și internațională

Cooperarea eficientă între FIU-uri, autorități de aplicare a legii (LEA), ONG-uri, instituții academice și sectorul financiar este o condiție prealabilă esențială pentru combaterea eficientă a traficului de persoane. Secțiunea 10.2 a introdus deja acorduri internaționale importante. Pe lângă acestea, există mai multe colaborări între agenții la nivel național și internațional pentru a putea identifica și urmări mai bine modul în care activele ilicite/ilegale sunt preluate, de exemplu:

- **Autoritățile de aplicare a legii și unitățile de informații financiare (FIU): Schimbul de date pentru urmărirea fluxurilor financiare.** Există o modalitate specifică și consecventă prin care autoritățile de aplicare a legii (LEA) și unitățile de informații financiare (FIU) interacționează și colaborează. Scopul principal al acestei interacțiuni este de a partaja date pentru a identifica activitățile financiare suspecte legate de traficul de persoane și pentru a urmări fluxurile financiare. Acest lucru servește, la rândul său, obiectivului superior de a obține informații pentru ancheta privind traficul de persoane, care sunt apoi finalizate și dovedite și pot fi utilizate pentru condamnarea făptuitorului, dar și pentru recuperarea activelor. Procesul schematic de colaborare dintre autoritățile de aplicare a legii și FIU este prezentat în Figura 16. Partea principală a acestei figuri a fost copiată din OSCE (2020).

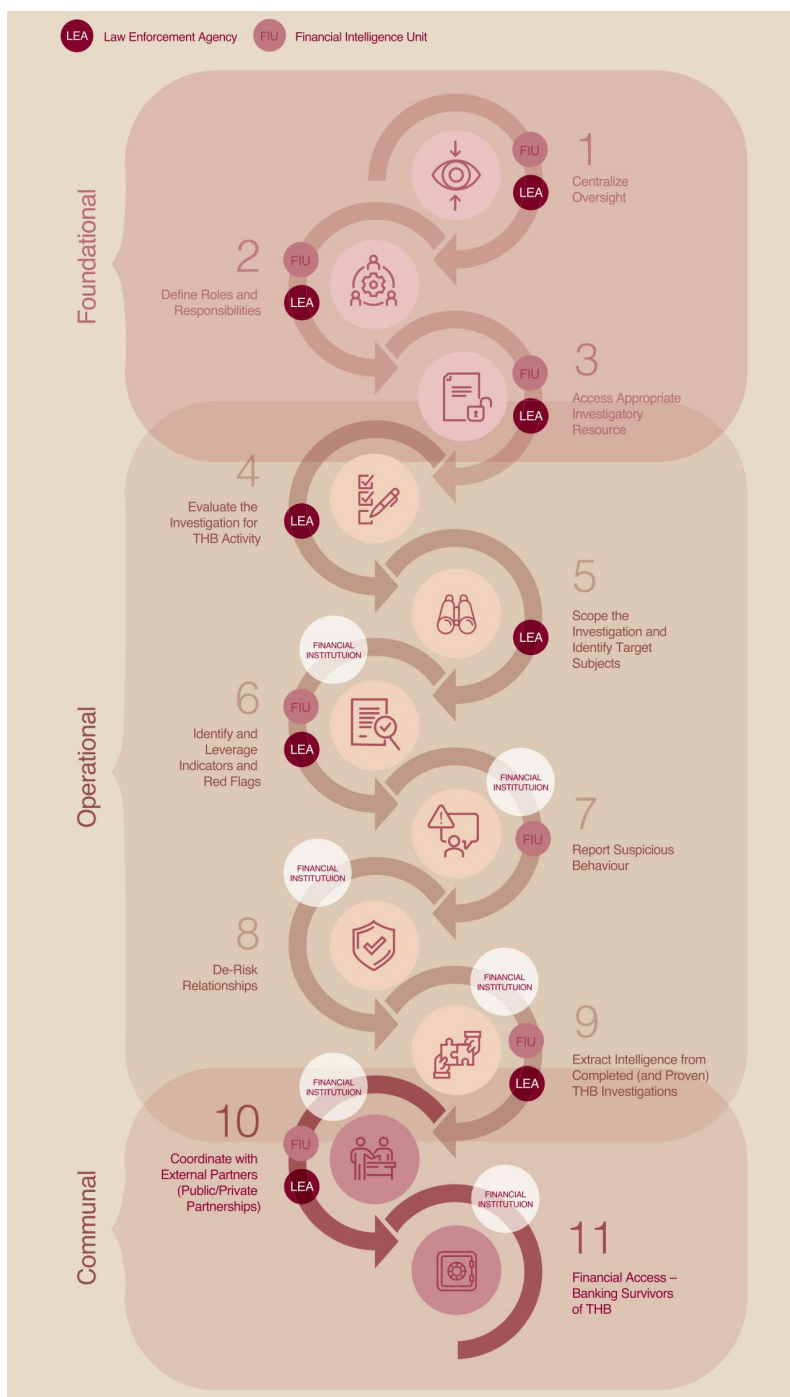

Figura 2 Proces pas cu pas de colaborare între autoritățile competente (LEA) și unitățile de informații financiare (FIU).

- **Inspectorii de muncă și serviciile sociale:** Există diferite posibilități prin care inspectorii de muncă și serviciile sociale pot colabora. De exemplu, aceștia pot colabora prin inspecții comune pentru a identifica indicatori ai exploatării prin muncă (de exemplu, condiții precare de muncă, salarii reținute). Ulterior, atunci când se suspectează exploatarea, dovezile financiare sunt partajate cu autoritățile de muncă în scopul anchetei penale. Relevanța aici pentru recuperarea activelor este că salariile neplătite și deducerile ilegale pot fi utilizate ca dovezi financiare pentru a justifica confiscarea, iar documentația inspectorilor muncii privind încălcările poate susține ordinele de înghețare și indisponibilizare. În plus, inspectorii de muncă pot trimite cazurile care implică salarii neplătite, scheme ilegale de salarizare și contracte frauduloase nu numai unităților de criminalitate financiară, ci și Birourilor de Recuperare a Activelor (a se vedea mai jos). În plus, serviciile sociale pot ajuta victimele să depună cereri de despăgubire pentru activele confiscate, pentru care este foarte benefic ca furnizorul de servicii sociale să stabilească contact direct cu autoritățile de muncă și procurorii relevanți, uneori și cu Birourile de Recuperare a Activelor. În unele țări există acorduri formale sau mecanisme de sesizare (de exemplu, Memorandumuri de Înțelegere), care stabilesc proceduri clare de comunicare între serviciile sociale, autoritățile de muncă și procurori.
- **Parteneriate public-private (PPP):** În centrul PPP-urilor se află cooperarea dintre autorități (sectorul public, de exemplu, autoritățile de reglementare) și organizații private, cum ar fi băncile și registrele corporative. PPP-urile s-au dovedit eficiente în combaterea traficului de persoane, inclusiv în domeniul recuperării activelor. Prin combinarea resurselor și expertizei din ambele sectoare, aceste colaborări îmbunătățesc identificarea, sechestrarea și confiscarea activelor ilicite. Instituțiile financiare joacă, de exemplu, un rol crucial în detectarea și

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

raportarea activităților suspecte legate de traficul de persoane. Prin parteneriatul cu autoritățile naționale de combatere a traficului de persoane, băncile pot furniza date financiare valoroase care ajută la urmărirea și recuperarea activelor legate de operațiunile de trafic. De exemplu, Biroul pentru Controlul Activelor Străine (OFAC) din cadrul Departamentului Trezoreriei SUA aplică sancțiuni financiare care vizează rețelele de trafic de persoane, perturbând astfel fluxurile lor financiare și facilitând eforturile de recuperare a activelor (Departamentul Trezoreriei SUA, 2020).

- **Oficiile de Recuperare a Activelor (ARO) din UE: ARO-urile sunt agenții guvernamentale specializate din statele membre ale UE, responsabile de urmărirea, identificarea și recuperarea activelor provenite din activități infracționale. Acestea au fost înființate în temeiul [Decizia Consiliului 2007/845/JAI](#) și joacă un rol cheie în combaterea criminalității organizate, inclusiv a traficului de persoane. Acestea au mai multe funcții și responsabilități: (1) De o importanță semnificativă este urmărirea și identificarea activelor. Oficiile pentru recuperarea activelor (ARO) investighează activele dobândite ilegal, cum ar fi conturi bancare, proprietăți imobiliare, bunuri de lux și criptomonede legate de activități infracționale. Acestea lucrează îndeaproape cu autoritățile de aplicare a legii, autoritățile fiscale, băncile și alte instituții relevante. (2) Mai mult, ARO-urile sprijină anchetele naționale și internaționale, acționând ca puncte naționale de contact și facilitând schimbul de informații la nivelul UE privind activele suspecte. Mai exact, acestea cooperează cu Europol, Eurojust și [OLAF](#) (Oficiul European de Luptă Antifraudă). (3) În plus, ARO-urile au rolul de a coopera transfrontalier și de a partaja informații relevante cu alte țări. Acestea utilizează baze de date specializate și rețele precum CARIN (Rețeaua Camden Inter-Agenții pentru Recuperarea Activelor) pentru a facilita investigațiile financiare transfrontaliere și colaborează adesea cu FIU-urile, care analizează tranzacțiile financiare suspecte.**

(4) În plus, ARO-urile pot (iniția) înghețarea și confiscarea activelor, deoarece asistă autoritățile judiciare în sechestrarea și, în cele din urmă, confiscarea activelor provenite din infracțiuni. În unele țări, acestea lucrează alături de Oficiile de Administrare a Activelor (AMO) care gestionează activele sechestrate și, în anumite cazuri, le reutilizează pentru uz public sau social.

Chiar dacă au competențe și contacte importante în domeniul recuperării activelor, oficiile de recuperare a activelor se confruntă cu unele provocări. De exemplu, cadrele juridice diferite între statele membre ale UE pot complica cooperarea transfrontalieră. Unele oficii de recuperare a activelor nu dispun de suficient personal sau capacități tehnice pentru a urmări și recupera eficient activele. Nu în ultimul rând, nici măcar oficiile de recuperare a activelor nu pot depăși pur și simplu provocările legate de activele ascunse: infractorii folosesc conturi offshore, companii fictive și criptomonede pentru a ascunde fonduri ilicite. În ciuda acestor provocări, oficiile de recuperare a activelor joacă un rol crucial în strategia europeană împotriva criminalității financiare. Eforturile lor ajută la prevenirea reinvestirii profiturilor infracționale în activități ilegale și contribuie la despăgubirea victimelor - în special în cazurile de trafic de persoane.

- **Inițiativa de recuperare a activelor furate (StAR)**: este o inițiativă comună a Băncii Mondiale și a Oficiului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), înființată pentru a sprijini eforturile internaționale care vizează prevenirea spălării fondurilor provenite din corupție și facilitarea recuperării activelor furate. StAR se concentrează în principal pe combaterea corupției și a deturnării de active publice, dar metodologiile și cadrele sale sunt aplicabile și în cazul traficului de persoane și al exploatarei prin muncă.

Aspectele cheie, relevante pentru exploatarea prin muncă, sunt (1) confiscarea activelor fără condamnare, StAR pledând pentru adoptarea unor mecanisme legale care să permită confiscarea activelor fără a fi necesară o

condamnare penală. În plus, StAR se concentrează pe (2) cooperarea internațională și consolidarea capacităților și (3) descurajarea prin perturbarea activităților financiare. Vizând bazele financiare ale, de exemplu, traficului de persoane, StAR își propune să modifice analiza cost-beneficiu pentru autorii infracțiunilor – iar sechestrarea, confiscarea și recuperarea activelor servesc drept factor de descurajare semnificativ, reducând atractivitatea implicării în astfel de activități ilicite.

Practic, StAR oferă și asistență tehnică, recomandări de politici și expertiză juridică pentru a consolida capacitățile naționale de recuperare a activelor.

- **Rețeaua Camden Inter-Agenții de Recuperare a Activelor (CARIN):** CARIN a fost deja descris în mod exemplificativ în Secțiunea 3, când s-au explicat ARIN-urile, și este explicat aici doar ca un exemplu. Este o rețea internațională informală de specialiști în recuperarea activelor dedicată îmbunătățirii cooperării transfrontaliere prin promovarea comunicării directe între autoritățile de recuperare a activelor (LEA) și procurori.

Membrii CARIN împărtășesc cele mai bune practici și facilitează schimburile directe de informații pentru a accelera procesele de confiscare a activelor. Mai mult, CARIN facilitează, acolo unde este posibil, și instruirea în toate aspectele confiscării produselor infracțiunilor, dotând practicienii cu abilitățile necesare pentru a viza eficient activele (de exemplu, cele obținute prin trafic de persoane).

CARIN cuprinde peste 60 de jurisdicții, inclusiv 27 de state membre europene, Regatul Unit și 13 organizații internaționale. CARIN are o structură specifică a membrilor: calitatea de membru cu drepturi depline este deschisă statelor membre ale UE și altor jurisdicții care au participat la conferința de lansare CARIN din 2004. Fiecare membru poate desemna doi reprezentanți, unul din partea autorităților de aplicare a legii sau unul din partea unei autorități judiciare. Jurisdicțiile și entitățile neprivate care nu îndeplinesc condițiile pentru statutul de membru cu drepturi

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

depline pot obține statutul de observator. Observatorii pot nominaliza doi reprezentanți, dar aceștia nu au drept de vot. Nu în ultimul rând, există organisme care nu sunt implicate în schimbul de informații operaționale, dar joacă un rol strategic complementar în recuperarea activelor. Aceste organisme pot dobândi statutul de asociat. Deși pot nominaliza doi reprezentanți, nu au voie să voteze în cadrul CARIN.

În plus, există câteva exemple de cooperare transfrontalieră care pot servi la recuperarea activelor:

- **INTERPOL** Rețeaua globală a INTERPOL îmbunătățește cooperarea internațională între autoritățile de aplicare a legii (LEA), unitățile de informații financiare (FIU) și oficiile de recuperare a activelor (ARO). INTERPOL poate sprijini schimbul de informații în domeniul criminalității, investigațiile și coordonarea transfrontaliere și are acces la baze de date biometrice și criminale care pot fi utile pentru cazuri specifice de căutare. Eforturile INTERPOL pot fi cel mai bine observate în marea inițiativă globală numită Operațiunea Liberterra, care vizează traficul de persoane și traficul de migranți și este coordonată de INTERPOL (INTERPOL, 2024).
- **Europol** La fel ca INTERPOL, Europol oferă sprijin operațional și coordonare pentru investigațiile comune în cazurile transfrontaliere de trafic de persoane și, de asemenea, securizează platforme pentru ca autoritățile de aplicare a legii (LEA) din UE să facă schimb de informații cu privire la rețelele de trafic. Europol participă la Platforma europeană multidisciplinară împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT), concentrându-se pe destructurarea rețelelor criminale implicate în traficul de persoane în scopul muncii, precum și în exploatarea sexuală. Deosebit de relevant pentru recuperarea activelor este faptul că Europol asistă statele membre ale UE în

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

urmărirea și recuperarea activelor (Europol, 2022). În cel mai recent program pentru perioada 2025-2027, Europol indică, de asemenea, că „Comisia va institui o rețea de cooperare privind recuperarea și confiscarea activelor pentru a facilita cooperarea între oficiile de recuperare a activelor (ARO) și oficiile de gestionare a bunurilor indisponibilizate (AMO) și cu Europol” (Europol, 2024, p. 24).

- **Eurojust** Eurojust, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală, poate oferi asistență și în cazurile de trafic de persoane prin muncă în scopul recuperării activelor, de exemplu, prin furnizarea de sprijin operațional sub formă de asistență juridică și logistică autorităților naționale (de exemplu, pe parcursul întregului proces de anchetă, dar și pe parcursul întregului proces de recuperare a activelor). Aceasta include organizarea de reuniuni de coordonare și facilitarea înființării de echipe comune de anchetă (JIT). Eurojust ajută la alinierea strategiilor de urmărire penală în diferite jurisdicții, asigurându-se că sunt îndeplinite cerințele legale și că probele sunt colectate și partajate eficient între statele membre. De asemenea, identifică și abordează provocările legate de spălarea banilor și recuperarea activelor prin analizarea cazurilor și organizarea de reuniuni de experți. Exemple de cazuri pot fi găsite [online](#).
- **Institute de cercetare:** Există mai multe institute și organizații europene de cercetare care se concentrează pe combaterea traficului de persoane și a exploatarei prin muncă: Grupul de experți privind acțiunea împotriva traficului de ființe umane ([GRETA](#)), Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene ([FRA](#)), Consiliul Statelor de la Marea Baltică (CBSS) – Grupul operativ împotriva traficului de ființe umane ([TF-THB](#)), Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) – Biroul Reprezentantului Special și Coordonatorului pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane ([CTHB](#)) sau Biroul

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) – [Secția Trafic de Persoane și Migranți](#) ca să le numim pe cele mai mari. În plus, există diferite proiecte științifice care se ocupă de traficul de persoane (de exemplu, [Proiectul de cercetare a datelor privind traficul de persoane](#) (Proiectul HTDR) la Colegiul de Științe Umaniste și Dedman; [Laboratorul de date privind traficul de persoane din Stanford](#) (la Universitatea Stanford). Chiar dacă nu sunt legate în mod specific de recuperarea activelor, ele sprijină eforturile în acest domeniu, de exemplu, prin sistematizarea datelor privind traficul de persoane, punerea lor la dispoziția părților interesate, pe de o parte, și, pe de altă parte, prin permiterea participării directe la analiza științifică a acestei infracțiuni, ceea ce, în al doilea rând, poate îmbunătăți și procedurile juridice, cum ar fi recuperarea activelor (de exemplu, prin crearea unei înțelegeri mai profunde a lacunelor din acest domeniu).

10.12 Sprijinirea și despăgubirea victimelor

În Secțiunea 10.8 s-a menționat deja că victimele pot fi despăgubite direct prin intermediul activelor confiscate, însă acest lucru este incert și depinde foarte mult de reglementările naționale. Cu toate acestea, sprijinul acordat victimelor și despăgubirile pentru ceea ce a suferit victima nu ar trebui trecute cu vederea și ar trebui găsite diverse modalități de a sprijini victima în acest sens în cel mai bun mod posibil. Prin urmare, este subliniată importanța capitolului 5 (și 13) de instruire, deoarece acesta prezintă modalități de interacțiune cu victima într-un mod sensibil, apreciativ și respectuos. Desigur, este important să nu vă impuneți victimei, ci să respectați orice spațiu de retragere pe care victima dorește să și-l revendice și să oferiți clarificări suplimentare cu privire la problema în cauză, astfel încât victima să poată decide singură dacă și când dorește să accepte acest ajutor.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Sprijinul potențial pentru victime în contextul recuperării activelor poate fi dublu: (1) Pentru a ajuta victima în timpul procesului de recuperare a activelor și (2) pentru a se asigura că aceasta primește despăgubiri din activele recuperate sau din altă parte.

Sprijinirea victimelor în timpul proceselor de recuperare a bunurilor în cazurile de trafic de persoane prin muncă este crucială pentru asigurarea justiției, a despăgubirilor și a recuperării pe termen lung (financiar, dar și, în al doilea rând, mental și emoțional). Acest proces implică o abordare centrată pe victimă, colaborarea dintre autoritățile de apărare a victimelor și ONG-urile de sprijinire a victimelor. Trebuie aplicate mecanisme care să garanteze despăgubirile.

Recomandări generale:

- Asigurarea reprezentării juridice a victimelor în timpul procedurilor de confiscare
- Acordarea de asistență financiară provizorie din activele înghețate
- Coordonarea cu ONG-urile pentru a aborda nevoile imediate de locuințe și servicii medicale

Pentru a intra mai în detalii privind recuperarea activelor:

- **Sprijin juridic și instituțional:** Victimele ar trebui recunoscute ca părți în cazurile de recuperare a activelor pentru a solicita despăgubiri din activele confiscate. Mai mult, multe jurisdicții solicită despăgubiri sau daune din produsele infracțiunilor, adesea prin procese civile sau proceduri penale. Victimele necesită asistență juridică pro bono sau asistență juridică susținută de stat pentru a naviga prin proceduri financiare și judiciare complexe.

Practic, victimele ar trebui considerate martori cheie, nu doar spectatori pasivi. Trebuie să li se permită să participe la procese penale și civile pentru recuperarea

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

activelor. Prin urmare, este crucial ca victima să fie informată cu privire la drepturile sale legale de a participa. Acest lucru se poate realiza prin intermediul unor activități de informare din partea ONG-urilor, a serviciilor de asistență juridică sau a unităților specializate în combaterea traficului de persoane din cadrul autorităților de aplicare a legii. Pentru accesul la asistență juridică, este esențial, de asemenea, să se asigure accesul la interpreți și documente în limba maternă a victimei.

- **Identificarea și blocarea activelor:** Persoanele traficate pot furniza dovezi cheie despre modul în care traficanții le controlau salariile, activele sau tranzacțiile financiare (în unele țări, precum Germania, astfel de mărturii sunt chiar obligatorii pentru ca traficul de persoane să fie urmărit penal). Blocarea timpurie a activelor poate împiedica traficanții să dispună de bani care ar putea fi folosiți ulterior pentru a despăgubi victimele.
- **Despăgubiri și restituiri:** În ceea ce privește despăgubirile, este esențial să se crească gradul de conștientizare a victimelor cu privire la faptul că acestea pot revendica activele confiscate. Fondurile confiscate ar trebui alocate serviciilor de sprijin pentru victime, despăgubirilor directe sau programelor de reintegrare socială. Unele țări oferă fonduri de despăgubire de stat atunci când recuperarea directă a activelor este dificilă. De asemenea, este posibilă și restituirea nemonetară, care poate include sprijin pentru locuințe, asistență medicală, educație sau formare profesională (folosind activele recuperate).
- **Suport psihologic și social:** Întrucât mulți traficanți amenință victimele pentru a le împiedica să depună mărturie, măsurile de protecție, precum programele de protecție a martorilor, sunt esențiale. Despăgubirile și recuperarea activelor ar trebui, de asemenea, să ofere victimelor putere prin restabilirea independenței și demnității lor financiare. Dacă resursele sau

capacitățile serviciilor naționale de sprijin pentru victime sunt limitate, organizațiile mari și internaționale precum OSCE, OIM și [Speranță pentru dreptate](#) pot asista victimele în revendicarea drepturilor lor și în navigarea prin procese legale. În plus, este recomandabil să se obțină o imagine de ansamblu asupra diferitelor servicii și programe de asistență naționale sau regionale (asistență pentru protecție, asistență medicală, programe de adăpost, reabilitare, formare profesională, educație, asistență materială, asistență lingvistică etc.).

Pentru o prezentare mai cuprinzătoare a ceea ce trebuie luat în considerare în ceea ce privește victimele și ce s-ar putea căuta în ceea ce privește despăgubirea victimelor, vă rugăm să consultați, de exemplu, Setul de instrumente UNODC pentru combaterea traficului de persoane din 2012 și [Trusa de instrumente UNODC pentru integrarea drepturilor omului și a egalității de gen în intervențiile din domeniul justiției penale pentru combaterea traficului de persoane și de migranți](#) din 2021.

10.13 Activități sugerate pentru capitol

Se poate alege între următoarele două activități (exercițiu de grup sau joc de rol). Ambele sunt adaptabile în măsura în care formatorul/prezentatorul/facilitatorul dorește să se concentreze pe recuperarea activelor. Dacă ambele activități ar dura prea mult, se recomandă prezentarea unui caz de utilizare și apoi începerea unei discuții generale de grup care se poate concentra pe întrebările incluse, de exemplu, în prima activitate.

Tabelul 1 Fazele de recuperare a activelor – Exercițiu de grup și joc de rol

Numele activității	Fazele de recuperare a activelor – Exercițiu de grup
--------------------	--

Tipul de activitate	Exercițiu de grup (împărțirea participanților în diferite grupuri)
Durată	20-45 min (în funcție de gradul în care formatorul/facilitatorul dorește să se concentreze pe recuperarea activelor; este posibilă combinarea cu capitolele de instruire 6, 7 sau 9)
Obiective de învățare	Înțelegere structurată a întregului proces de recuperare a activelor și a posibilităților de cooperare între agenții
Materiale necesare	Exemplu de caz (de exemplu, ca versiune tipărită) • Thomas, Day și Jackson (2019) la pp. 31-38 și pp. 38-42 la https://airewb.org/wp-content/uploads/PUBLICATIONS/AR_EN_handbook_tools_best_practices.pdf • Crates (2022) la pp. 9-14 la https://www.antislaverycommissioner.co.uk/media/h4ggz4c2/iasc-construction-report-april-2022.pdf • Blogul Departamentului Muncii al SUA (2022) la https://blog.dol.gov/2022/01/11/fighting-human-trafficking-the-legacy-of-the-el-monte-sweatshop • Lam & Skivankova (2009) la p. 5 la https://www.antislavery.org/wp-

	content/uploads/2017/01/trafficking_and_compensation2009.pdf • Rețeaua germană de ONG-uri împotriva traficului de ființe umane KOK la https://www.kok-gegen-menschenhandel.de/menschenhandel/was-ist-menschenhandel/exemplifize (folosiți traducerea automată pentru site și selectați subsecțiunea „Trafic de persoane în scopul exploatării prin muncă”) • Capitolul 8 despre antrenament
Instrucțiuni pentru facilitator	Participanții sunt împărțiți în diferite grupuri, iar fiecărui grup i se atribuie una dintre fazele cheie de recuperare a activelor: 1. Identificare și urmărire (dacă sunt prea puțini participanți sau dacă este deja acoperit de capitolul 9 de instruire, atunci omiteți acest aspect) 2. Înghețare 3. Sechestru 4. Confiscare 5. Recuperare 6. Compensarea victimelor (dacă sunt prea puțini participanți, se combină compensarea victimelor cu recuperarea) Sarcina de grup implică o discuție despre faza lor conform studiului de caz, cu următoarele întrebări cheie:

	• Ce actori sunt implicați? • Ce instrumente juridice sunt disponibile în țara lor și în UE? • Provocări în timpul fazei lor? • Cele mai bune practici pentru faza lor? • ...etc
Debriefing	După finalizarea sarcinii de grup, fiecare grup își va prezenta concluziile/rezultatele discuțiilor în plen. Ceilalți pot, desigur, să comenteze și/sau să își prezinte opinia sau experiența.
Sfaturi pentru facilitator	Planificați timpul dinainte și respectați timpul prevăzut pentru activitate (de exemplu, 5-8 minute pentru prezentarea studiului de caz, 2 minute pentru formarea grupurilor, 10-20 minute pentru sarcina de grup, 10-20 minute pentru discuții în plen).
Materiale informative	Un studiu de caz care ar trebui tipărit și pus la dispoziția participanților.
Variații pentru implementarea online	Implementarea online nu ar trebui să fie o problemă; puteți pur și simplu să creați grupuri de lucru separate.
Referințe	<i>Acestea sunt referințele pentru exemple de caz.</i> Thomas, Day și Jackson (2019) Lazi (2022) Lam și Skivankova (2009)

	Blogul Departamentului Muncii din SUA (2022) Rețeaua germană de ONG-uri împotriva traficului de ființe umane KOK (nd)
Numele activității	Recuperarea activelor în instanță - Joc de rol
Tipul de activitate	Joc de rol în grupuri
Durată	În funcție de concentrarea instruirii pe recuperarea activelor, acest exercițiu poate dura 60 de minute (concentrare ridicată) sau chiar mai puțin (de exemplu, 20 de minute). Ar putea fi conectat cu capitolul 9 din cadrul formării (investigații financiare, criminalistică digitală) sau cu capitolul 6 din cadrul formării (cooperare interinstituțională) / capitolul 7 din cadrul formării (cooperare internațională).
Obiective de învățare	Ajută participanții să înțeleagă rolurile diferiților actori în recuperarea activelor, să practice comunicarea inter-agenții și să gestioneze provocările legate de confiscarea veniturilor provenite din cazurile de trafic de persoane/exploatare prin muncă. • Cum interacționează diferite agenții în recuperarea activelor? • Care este rolul investigațiilor financiare în dovedirea infracțiunilor legate de traficul de persoane?→link către capitolul 9 despre instruire)

	• Cum se utilizează eficient instrumentele de cooperare ale UE, precum Eurojust și EIO? • Obstacole comune și strategii de depășit
Materiale necesare	Exemplu de caz cu suficiente informații generale (de exemplu, versiune tipărită) • Thomas, Day și Jackson (2019) la pp. 31-38 și pp. 38-42 la https://airewb.org/wp-content/uploads/PUBLICATIONS/AR_EN_handbook_tools_best_practices.pdf • Crates (2022) la pp. 9-14 la https://www.antislaverycommissioner.co.uk/media/h4ggz4c2/iasc-construction-report-april-2022.pdf • Blogul Departamentului Muncii al SUA (2022) la https://blog.dol.gov/2022/01/11/fighting-human-trafficking-the-legacy-of-the-el-monte-sweatshop • Lam & Skivankova (2009) la p. 5 la https://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/trafficking_and_compensation2009.pdf • Rețeaua germană de ONG-uri împotriva traficului de ființe umane KOK (nd) la https://www.kok-gegen-menschenhandel.de/menschenhandel/was-ist-menschenhandel/exemplifce (folosiți traducerea automată)

	pentru site și selectați subsecțiunea „Trafic de persoane în scopul exploatării prin muncă”) Capitolul 8 despre antrenament
Instrucțiuni pentru facilitator	Participanților li se atribuie roluri (3-5 minute) - Inspectoratul Muncii: A identificat o posibilă exploatare, dar are nevoie de dovezi financiare - Unitatea de Informații Financiare (FIU): Urmărește tranzacțiile suspecte - Aplicarea legii (poliție/ARO): Efectuează investigații și execută înghețarea activelor - Autoritatea fiscală: Examinează fraudă fiscală și veniturile nedeclarate - Procurorul: Decide asupra acțiunilor legale și se pregătește pentru proces - Organizație de sprijin pentru victime: Susține despăgubirea victimelor - Reprezentantul Eurojust: Oferă asistență în recuperarea transfrontalieră a activelor - Avocatul apărării (opțional): Contestă acțiunea - Alt rol? Vă rugăm să adaptați la contextul național, dacă este necesar.

Facilitatorul prezintă un scenariu de caz (3-6 minute)

Prezentați scenariul de utilizare (de exemplu, în care o companie efectuează mai multe transferuri bancare către conturi offshore, iar autoritățile suspectează spălare de bani și fraudă fiscală) fie în fața tuturor, fie distribuiți participanților pliante A4 cu descrierea cazului de utilizare și fiecare le citește pe cont propriu.

Joc de rol (10-30 min)

- Inspekția muncii prezintă îngrijorări pe baza inspecțiilor la locul de muncă.
- FIU-ul împărtășește semnale de alarmă financiare.
- Poliția/ARO ia în considerare înghețarea activelor, dar se confruntă cu provocări (de exemplu, fonduri transferate în străinătate).
- Autoritatea fiscală investighează veniturile nedeclarate.
- Procurorul decide asupra instrumentelor juridice (EIO, cereri de asistență judiciară reciprocă, sprijin Eurojust).
- Organizația de sprijinire a victimelor luptă pentru despăgubiri din bunurile confiscate.
- Reprezentantul Eurojust ajută la coordonarea acțiunilor la nivelul întregii UE.
- Avocatul apărării (dacă este inclus) pledează împotriva înghețării activelor.

	• Un alt rol?
Debriefing	Discuție (10 – 20 min) • Fiecare rol prezintă acțiunile și provocările sale. • Discuție privind modul de îmbunătățire a cooperării interinstituționale și internaționale (cu accent pe recuperarea activelor) • Facilitatorul explică (sau deduce din discuție) cele mai bune practici în recuperarea activelor și despăgubirea victimelor
Sfaturi pentru facilitator	Adaptați în avans cazul de utilizare preferat pentru participanți. Facilitatorul ar putea, de asemenea, să pregătească în avans mici pliante pentru diferitele roluri de care are nevoie pentru participanți.
Materiale informative	Un studiu de caz care ar trebui tipărit și pus la dispoziția participanților.
Variații pentru implementarea online	Este posibilă desfășurarea activității online, dar ar fi mai bine să se desfășoare la fața locului.
Referințe	<i>Acestea sunt referințele pentru exemple de caz.</i> Thomas, Day și Jackson (2019) Lazi (2022) Lam și Skivankova (2009)

Co-funded by
the European Union

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

	Blogul Departamentului Muncii din SUA (2022) Rețeaua germană de ONG-uri împotriva traficului de ființe umane KOK (nd)
--	--

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

10.14 Referințe

Aronowitz, Alexis și Theuermann, Gerda și Tyurykanova, Elena. (2010). OSCE. Analiza modelului de afaceri al traficului de ființe umane pentru o mai bună prevenire a criminalității. <https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/69028.pdf>

Bagnall, C., Krupena, S., Kemp, C. și Massimi, F. (27 ianuarie 2025). Rolul inteligenței artificiale în combaterea traficului de persoane în sectorul financiar. ACAMS Today. <https://www.acamstoday.org/ais-role-in-combating-human-trafficking-in-the-financial-sector/>

Belser, P. (2005). Munca forțată și traficul de persoane: estimarea profiturilor. Geneva: Biroul Internațional al Muncii. https://ecommons.cornell.edu/bitstream/1813/99623/1/Forced_labor_no_17_Forc_labor_and_human.pdf

Cardamome, T. (2023, februarie). Cum secretul facilitează fluxurile financiare ilicite. Welthungerhilfe.de - für Eine Welt Ohne Hunger und Armut. <https://www.welthungerhilfe.org/global-food-journal/rubrics/development-policy-agenda-2030/how-secrecy-facilitates-illicit-financial-flows>

Crates, E. (2022). OPERAȚIUNEA CARDINAS ȘI DINCOLO DE: Abordarea riscului de exploatare în sectorul construcțiilor. Comisar independent împotriva sclaviei. <https://www.antislaverycommissioner.co.uk/media/h4ggz4c2/iasc-construction-report-april-2022.pdf>

Eurojust. (28 iunie 2024). Lupta împotriva traficului de persoane necesită o cooperare strânsă transfrontalieră, cu sprijinul Eurojust.

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

<https://www.eurojust.europa.eu/news/fight-against-human-trafficking-requires-close-cooperation-across-borders-support-eurojust>

Curtea de Conturi Europeană. (2024). Sistemele Comisiei pentru recuperarea cheltuielilor neregulate ale UE. Potențialul de a recupera mai mult și mai rapid. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene. https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-07/SR-2024-07_RO.pdf

Colegiul de Științe Umaniste Dedman. (nd). Proiect de cercetare a datelor privind traficul de persoane. <https://www.smu.edu/dedman/research/htdr>

Europol. (25 noiembrie 2022). Documentul de programare Europol 2023 – 2025. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_Programming_Document_2023-2025.pdf

Europol. (16 decembrie 2024). Documentul de programare Europol 2025-2027. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_Programming_Document_2025-2027.pdf

Francavilla, F., Lyon, S. și De Cock, M. (2024). Profituri și sărăcie: Economia muncii forțate.

INTERPOL. (6 noiembrie 2024). Raiduri globale salvează 3.200 de potențiale victime ale traficului de persoane și identifică 17.800 de migranți ilegali. <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2024/Global-raids-rescue-3-200-potential-victims-of-trafficking-and-identify-17-800-irregular-migrants>

Rețeaua ONG-urilor germane KOK împotriva traficului de ființe umane. (nd). Fallbeispiele. <https://www.kok-gegen-menschenhandel.de/menschenhandel/was-ist-menschenhandel/exemplifize>

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Lam, J. și K. Skivankova. (2009). Oportunități și obstacole: Asigurarea accesului la despăgubiri pentru persoanele traficate în Regatul Unit. Anti-slavery International. https://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/trafficking_and_compensation2009.pdf

OSCE. (2019). Urmărind banii. Compendiu de resurse și ghid pas cu pas pentru investigațiile financiare legate de traficul de ființe umane. Viena: Biroul OSCE al Reprezentantului Special și Coordonatorului pentru combaterea traficului de ființe umane. https://www.osce.org/files/f/documents/f/5/438323_0.pdf

OSCE. (2020). Investigații financiare. Ghid pas cu pas pentru investigațiile financiare legate de traficul de ființe umane (TFU) și recomandări. Viena: Biroul OSCE al Reprezentantului Special și Coordonatorului pentru combaterea traficului de ființe umane. <https://www.osce.org/files/f/documents/a/8/462580.pdf>

OSCE. (1 noiembrie 2024). Prezența OSCE în Albania consolidează colaborarea cu procurorii și poliția de stat albaneze pentru combaterea traficului de persoane. OSCE. <https://www.osce.org/presence-in-albania/579745>

Secretariatul Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane. (2016). COMPENDIU de bune practici privind implementarea Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane. Consiliul Europei. https://edoc.coe.int/en/module/ec_addformat/download?cle=118921efba23fc329e6560b27861f0c2&k=22f6de27f80cdc30dc0dd58f113f7c70

Serrano Puig, C. (2022). Anticorupție pentru combaterea traficului de persoane și a exploatării prin muncă în sectorul agricol spaniol. Lido Veneția: Campusul Global al Drepturilor Omului. <https://repository.gchumanrights.org/items/f893a2a6-1cd6-47b2-a52e-bb16bba46616>

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Thomas, J., Day, L. și F. Jackson. (2019). Manual de instrumente și bune practici pentru cooperarea internațională în domeniul recuperării activelor. Sfaturi privind drepturile individuale în Europa.https://airewb.org/wp-content/uploads/PUBLICATIONS/AR_EN_handbook_tools_best_practices.pdf

Alianța Globală Împotriva Traficului de Femei (GAATW). (12 decembrie 2023). Apel comun al ONG-urilor către liderii UE: Sunt necesare măsuri de îmbunătățire a drepturilor victimelor pentru ca revizuirea directivei UE împotriva traficului de persoane să fie semnificativă și să nu fie cu adevărat dăunătoare victimelor și persoanelor aflate în risc.<https://gaatw.org/news/1306-joint-ngo-call-to-eu-leaders-measures-to-improve-victim-s-rights-are-needed-for-the-revision-of-the-eu-anti-trafficking-directive-to-be-meaningful-and-not-actually-harmful-for-victims-and-those-at-risk>

Blogul Departamentului Muncii al SUA. (11 ianuarie 2022). Combaterea traficului de persoane: Moștenirea atelierului clandestin din El Monte. Biroul pentru Afaceri Publice.[Combaterea traficului de persoane: Moștenirea atelierului clandestin El Monte | Blogul Departamentului Muncii din SUA](#)

Departamentul Trezoreriei SUA. (29 ianuarie 2020). Combaterea traficului de persoane.<https://home.treasury.gov/news/featured-stories/combating-human-trafficking>

Van Liemt, G. (2004). Traficul de persoane în Europa: o perspectivă economică.https://ecommons.cornell.edu/bitstream/1813/99396/1/Forced_labor_no_9_Human_Trafficking_in_Europe.pdf

Colaboratori Wikipedia. (2024, 11 noiembrie). LuxLeaks. Wikipedia.<https://ro.wikipedia.org/wiki/LuxLeaks>

Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu le reflectă pe cele ale Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru acestea.

Contribuitori Wikipedia. (16 decembrie 2024a). Documentele Panama (Europa).

Wikipedia.https://en.wikipedia.org/wiki/Panama_Papers_%28Europe%29

Contribuitori Wikipedia. (27 februarie 2025). Confidențialitate Cipru.

Wikipedia.https://en.wikipedia.org/wiki/Cyprus_Confidential

Wiesner-Lameth, M. (februarie 2022). Recuperarea activelor în Germania pentru corporații internaționale — Financier Worldwide. Financier

Worldwide.<https://www.financierworldwide.com/asset-recovery-in-germany-for-international-corporations>

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Opiniile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene (autoritatea care acordă finanțarea). Nici Uniunea Europeană, nici Comisia Europeană nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.